

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1: BİREY VE TOPLUM

Öğrendiklerimi Uyguluyorum	5
Sosyal Bilgiler Dersi	6
Olaylar ve Sonuçları	7
Haklarım ve Sorumluluklarım	11
Gruplar ve Roller	13
Çocuk Hakları Korunmalı.....	14
Örnek Sorular	17
Etkinlikler	19
Test Soruları	25
Ödev Soruları	29

ÜNİTE 2: KÜLTÜR VE MİRAS

Tarihe Yolculuk Nasıl Yapılır?	33
Anadolu ve Mezopotamya Uygarlıkları	34
Sümerler	35
Babiller	36
Asurlular	37
Anadolu Medeniyeti - Anadolu Tarihi - Hititler	40
Urartular - Frigler	42
Lidyalılar	44
İyonlar	45
Örnek Sorular	47
Ülkemizin Güzellikleri	49
Tarihi Eserler	50
Doğal Varlık	52
Kültürel Özelliklerimiz	54
Örnek Sorular	59
Etkinlikler	61
Test Soruları	67
Ödev Soruları	71

CEVAP ANAHTARI	75
----------------------	----

BİREY VE TOPLUM

- ✎ Sosyal Bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.
- ✎ Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.
- ✎ Sahip olduğu hakların farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.
- ✎ Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Aşağıdaki metni okuyarak, verilen soruları sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız.

Sonbahar mevsimi yaklaşıyordu. Ankara'da yağmur mevsimi. Hülya her sene yaşadıkları su baskınlarını düşünüyordu. Her yıl apartmanlarının alt katında bulunan bakkalı su basıyordu. Yağan yağmur evlerine giden yolu kapatıyor, adeta küçük bir göl yapıyordu. Mahalleli her yağmurda dert yanyanıyor, belediyenin görevini yapmadığından şikayet ediyordu. Fakat kimse çare bulamıyordu bu duruma.

Hülya, sınıfta öğrendiği bilgileri günlük hayatında kullanmayı başarabilen bir öğrenciydi. Özellikle matematik dersini. Çünkü yapılan alışverişlerde kasaya gitmeden önce alışveriş listesini hesaplayıp, babasına ne kadar tutacağını söyler ve her seferinde de doğru bilirdi. Bu seferde aklına Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiği çok önemli bir bilgi geldi. Vatandaşlık hakları.

Her vatandaşın dilekçe yazma hakkı vardı. Yaşadığı sorunları rahatlıkla dile getirebileceği dilekçe hakkı. Hemen babasına gitti ve durumu anlattı. Babası da kendisine hak vererek, her zaman böyle duyarlı bir vatandaş olmasını istedi.

Hülya babasıyla beraber belediyeye vermek için güzel bir dilekçe yazdı. Yazdığı dilekçeyi bakkala da gösterdi, ona da yazmasını söyledi. Bakkal da çevresindeki esnaflara anlattı Hülya'nın dediklerini. Mahalle sakinleri birer dilekçe yazıp belediyeye verdiler.

Kısa süre içerisinde belediye ekipleri gelip mahalledeki su baskını olabilecek yerlere, suyun akıp gidebileceği geniş ağızlı rögarlardan yaptı.

O sene yağan yağmurlar her zamankinden daha fazla oldu fakat bu durum mahalleliyi olumsuz etkilemedi. Çünkü Hülya, Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiği bilgileri günlük hayatında kullanmış adeta mahallenin kahramanı olmuştu. Kendisini gören herkes, teşekkür edip akıl yaşta değil başta-dır diyordu.

Bu durumdan çok memnun olan Hülya, dersleri daha iyi dinlemeye başladı. Okul sıralarında öğrendiği her bilginin bir gün mutlaka işine yarayacağını çok iyi tecrübe etmiş oldu.

Hülya Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerini uygulamasaydı ne gibi olaylar ortaya çıkabilirdi?

.....

.....

.....

.....

.....

SOSYAL BİLGİLER DERSİ

Vatandaşlık görevlerimizi ve sorumluluklarımızı öğrenmemizi sağlar.

Milletimize, bayrağımıza ve ordumuza karşı sevgi, saygı ve güven duygumuzu artırır.

Atatürk ilke ve inkılâplarının önemini anlaşılması ve bunların korunması bilincini bizlere verir.

Birbirimize karşı olan hak ve sorumluluklarımızı kavramamızı sağlar.

Demokratik yaşam kurallarını öğrenmemizi sağlar.

Bilimin ve tekniğin gelişmesinin insan hayatı üzerindeki etkilerini bizlere öğretir.

Berber yaşama, sorumluluk alma, yardımlaşma ve karar verme duygularımızı geliştirir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin dayandığı temel ilkeleri bizlere öğretir.

Ülkemizin coğrafi özelliklerini, doğal ve tarihi güzelliklerini öğrenmemizi sağlar.

OLAYLAR VE SONUÇLARI

İstanbul'un Fethi

Yıl 1453, Nisan 6'da başladı büyük kuşatma. Genç Mehmet kararlıydı alacaktı hayalleriyle büyüdüğü o görkemli şehri. Kostantiniye, İstanbul olacaktı artık.

Türk ordusu iki aya yakın bir süredir surların etrafında tüm gücüyle çarpışıyordu. Bizans var gücüyle direniyordu. Mehmet ordularına emirler veriyor, "Bu şehir alınacak dönüşümüz yok artık, ya biz bu şehri alırız ya da bu şehir bizi".

Kullanılan top mermileri bir bir dövüyor surları. Bizans artık dayanamaz halde, askerleri ümidini kaybetmiş. Mehmet'in gemileri denizi bırakmış karadan iniyor boğazın sularına. Şehir yavaş yavaş Türk ordusunun egemenliğine giriyor. Mehmet atının üzerinde surların ardından büyük bir gururla şehre giriyor. Bizans halkı tedirgin, yenilginin kendilerine neler getireceğini bilmeden, çaresizce orduların şehre girişini izliyor.

Mehmet halka seslendi:

- Kimse dertlenmesin, üzülmesin. Herkesin canı ve malı artık bana emanet. Hayatınız bundan sonra daha güzel olacak. Adalet, saygı, hoşgörü. Müslüman ya da gayrimüslim, herkes huzur içinde yaşayacak. Size söz veriyorum.

Halkın içerisinde Mehmet'e inananlar olduğu gibi inanmayanlar da vardı. Özellikle Bizanslı bilim adamları Sultan Mehmet'e inanmayıp, Avrupa'ya gitmeyi tercih ettiler.

Avrupa'ya giden bilim adamları, Anadolu'da öğrendikleri kültürü, hayatı ve bilimi oradakilere öğretmeye başladı.

Avrupa bugüne kadar görülmemeyen bir hızla dinsel, sanatsal ve kültürel anlamda gelişmeye başladı.

Beraber Yapalım - 1

1. İstanbul'un fethi başarısızlıkla sonuçlansaydı Bizans İmparatorluğu ve Osmanlı Devleti için ne gibi sonuçlar doğurabilirdi? Açıklayınız.

.....
.....
.....

2. İstanbul'un fethinin sonuçlarını Bizans İmparatorluğu açısından yorumlayınız.

.....
.....
.....

3. Fatih, İstanbul'u fethetmesiydi Avrupa Kıtası'nın kültürel durumu nasıl olurdu? Açıklayınız.

.....
.....
.....

Olay: Bir olgu olarak ortaya çıkan, ilgi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü işler, hadiseler.

Olaylar her zaman herkesi aynı şekilde etkilemez. Aynı olaydan farklı insanlar değişik şekillerde etkilenebilir.

Bir olayın birden fazla neden ve sonucunun olmasına çok boyutluluk denir.

Fabrikamız Açıldı

İşsizlik, şehrimizin en büyük sorunlarından idi. Bu nedenle şehrimizin ileri gelen insanların büyük çabaları sonucu, iki bin kişiye iş imkanı sağlayacak olan fabrika yapıldı. Çünkü şehrimiz ulaşım ağlarının kavşak noktasında bulunuyordu. Bu durum fabrika yapımı için önemliydi.

Yapılan fabrika sayesinde birçok ailenin işsizlik problemi son buldu. Şehrin ekonomisi canlandı.

Birkaç ay sonra üretilen ürünlerin daha kolay taşınabilmesi için yeni yollar yapıldı, eski yollar tamir edildi. Ürünleri almaya tırlar gelmeye başladı.

İlerleyen günlerde fabrikaya ek binalar yapıldı. Çevre illerden insanlar çalışmaya geldi. Şehrin nüfusu artmaya başladı ve trafik sorunuyla beraber, konut sıkıntısı yaşanmaya başladı. Tabi bu sorunlar çevre kirliliğinin yanında pek de önemli sorunlar olarak görünmüyordu.

Şehre yeni bir fabrika kurulmasının

Nedenleri

- ◆
- ◆
- ◆

Sonuçları

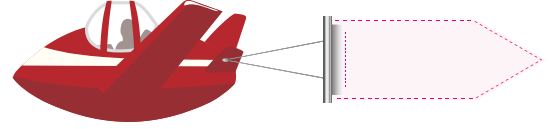
- ◆
- ◆
- ◆

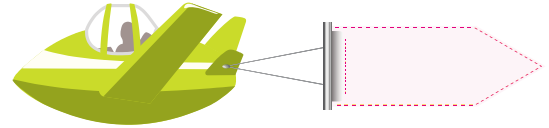
Beraber Yapalım - 2

Günlük hayatımızda her an karşılaşılabileceğimiz trafik kazalarının nedenlerine ve sonuçlarına baktığımızda, aşağıda verilen cümlelerden hangilerinin neden, hangilerinin sonuç olduğunu uçakların taşıdığı pankartların üzerine yazınız.

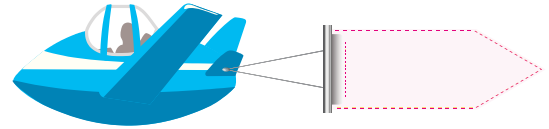
1. Araçların bakımlarının zamanında yapılmaması →

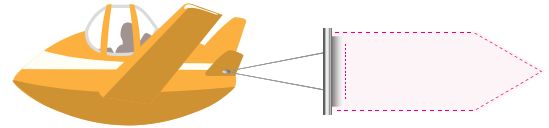
2. Araçların kurallara uymaması →

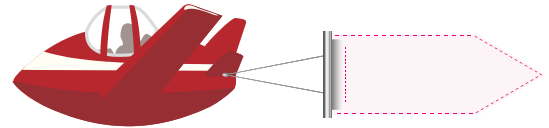
3. Bireylerin fiziksel ve ruhsal olarak olumsuz etkilenmesi →

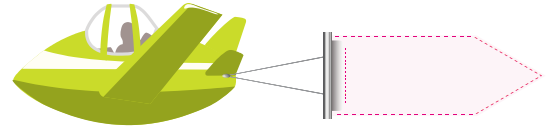
4. Ustaların maddi kazanç elde etmesi →

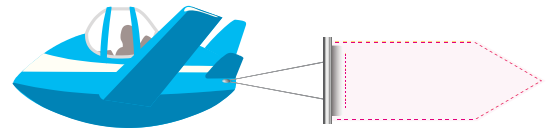
5. Yolların bakımsız olması →

6. Trafikte kısa süreli yoğunluk yaşanması →

7. Araçlarda hasarlar oluşması →

HAKLARIMIZ VE SORUMLULUKLARIMIZ

Gruplar ve Roller

Belirli amaçlar ve bunları gerçekleştirme çabası çerçevesinde bir araya gelmiş, belirli kurallara göre, belirli süre karşılıklı sosyal ilişkide bulunan, en az iki kişiden oluşan kişiler topluluğuna **grup** denir.

İnsanlar hayatları boyunca farklı gruplarda yer alır. Hayata gelen her insan doğduğu andan itibaren aile grubunun içerisinde yer alır. Daha sonra yaşına ve o dönemde ilgi duyduğu alana göre katıldığı grupları değiştirir. Katıldığı her grupta farklı roller ve sorumluluklar üstlenir.

Öğretmenlik çok yorucu bir meslek, öğrenciler beni çok yoruyor.

İş yerinde mesaim bittikten sonra evdeki annelik mesaim başlıyor.

Akşama misafirim var, bu nedenle hazırlık yapmam lazım.

Hafta sonu dedemi ziyaret etmem lazım ne de olsa tek torunum.

Bilgisayar kursuna başlayarak öğrencilik günlerime geri döndüm.

Üniversite yıllarında çok iyi tenis oynardım.

Bireylerin içinde bulunduğu grup veya kurumlarda üstlendikleri görevlere **rol** denir. Kişilerin rolleri bulunduğu ortama göre değişiklik gösterir. Bu değişimler bazen fark edilemeyecek kadar hızlı olur. Dolmuşta hareket halindeyken yolcu olan bir kişi, durakta indiğinde yaya olur. Bu değişim sadece saniyeler içerisinde gerçekleşir.

Berberer Yapalım - 3

Aşağıda verilen görselleri inceleyerek, hangi grupta olduklarını, üstlendikleri rolleri ve kendilerinden beklenen davranışları verilen tabloya yazınız.

1

2

3

4

5

	Hangi Grup	Hangi Rol	Beklenen Davranış
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Haklarım

Doğuştan veya sonradan kazanılan, insanların hayatlarını devam ettirebilmek için toplumsal düzeni sağlamak amacıyla faydalandıkları her şeye **hak** denir. Kişiyne kanunların ve geleneklerin tanı-
mış olduğu çeşitli yetki, özgürlük ve olanaklardır.

Kişiler toplum hayatı içerisinde haklarını korumak ve kullanmak isterler. Her birey kendi hak-
kının savunucusu olduğu kadar, çevresindeki insanların da haklarını korumakla yükümlüdür. Toplum
hayatı içerisinde her bireyin kendine özgü hakları olduğu için, haklarımız sınırsız değildir.

Evde arkadaşlarımla müzik yapmak çok hoşuma gidiyor. İyi ki böyle bir hakkım var.

İnsan yaşlanınca sessizlik istiyor. Bu yaştan sonra gürültü başımı ağrıtıyor.

Sorumluluklarım

İnsanlar sosyal varlıklardır. Bu nedenle hep beraber yaşarlar. Grup içerisinde yaşayan insan-
ların birbirlerine karşı yapmakla yükümlü oldukları görevleri vardır. Bu görevler sorumlulukları oluş-
turur. Kişilerin üstlendikleri rollerin görevlerini ya da yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesine
sorumluluk denir.

Sorumluluklarımız

Odamı temizlemek
Derslerime çalışmak
Okul eşyalarını düzgün kullanmak
Anne ve babama yardım etmek
Derslerime zamanında gelmek

Haklarımız

Eğitim almak
Oyun oynamak
Saygı görmek
İhtiyaçlarımızın karşılanması
Eğlenmek

ÇOCUK HAKLARI KORUNMALI

20 KASIM
DÜNYA
ÇOCUK HAKLARI
GÜNÜ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi ile, çocuk hakları din, dil, ırk ve cinsiyet ayrımı yapılmaksızın her çocuk için eşit olacak şekilde kabul edilmiştir.

Ülkemizde ise çocuk haklarının koruyuculuğunu T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yapmaktadır.

Ülkemizde bakıma muhtaç ve bazı hakları elinden alınan çocuklar için Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu kurulmuştur. Bu kuruluş çocukların her türlü ihtiyacını karşılayarak, onların iyi birer vatandaş olmaları için çalışmalar yapar.

The UNICEF logo is displayed on a blue background. It features the word "unicef" in lowercase white letters, followed by a white icon of a mother holding a child, set against a globe.

Dünyada çocuk haklarının korunması için Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (**UNICEF**) kurulmuştur. Bu kuruluş dünyanın herhangi bir noktasında sorun yaşayan çocuklara ekonomik, sosyal, kültürel her türlü anlamda yardımcı olmayı kendisine görev edinmiştir.

En önemli hakkımız yaşama hakkımızdır.

Sağlıklı yaşamak en doğal hakkımızdır.

Barınma ve güvenlik hakkımız olmazsa olmaz.

Oyun oynamak ve eğlenmek bizim hakkımızdır.

Biz de düşüncelerimizi söylemekte özgürüz.

18 yaşına kadar her insan çocuktur.

Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'ndeki Bazı Maddeler

Madde 3

Çocukların bakımı ve güvenliği koruma altındadır.

Madde 6

Her çocuk yaşama hakkına sahiptir.

Madde 13

Her çocuk düşüncesini özgürce söyleme hakkına sahiptir.

Madde 14

Her çocuğun din, vicdan ve düşünce özgürlüğü vardır.

Madde 23

Taraf devletler, zihinsel ya da bedensel özürlü çocukların saygınlıklarını güvence altına alan özgüvenlerini geliştiren, toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını kolaylaştıran şartlar altında eksiksiz bir yaşama sahip olmalarını kabul ederler.

Madde 32

Yasaların belirlediği ölçülerde belirli yaşın altındaki çocuklar çalıştırılmaz.

Örnek Soru

5.sınıf öğrencileri için, Sosyal Bilgiler dersi, onları toplum hayatına hazırlayan, haklarını öğreten, sorumluluklarını gösteren bir derstir. Bu derste öğrendiklerini günlük hayatlarına çok kolay bir şekilde yansıtabilirler. Karşılaştıkları sorunlarla kolaylıkla başa çıkabilirler. Sosyal Bilgiler dersinde son olarak işlenen etkin vatandaşlık konusunda öğretmen tahtaya şu bilgiyi yazmıştır.

Etkin vatandaş, bir ülkede yaşayıp bu ülkenin kurallarına tam olarak uyan, çevresine örnek olan, devlete karşı sorumluluklarını bilen ve yerine getiren kimselere denir. Vatanını ve milletini seven herkesin etkin bir vatandaş olması gerekmektedir.

Öğretmenin tahtaya yazdığı bu açıklamaya göre aşağıdaki öğrenci davranışlarından hangisinin etkin vatandaş davranışına örnek olduğunu söyleyemeyiz?

- A) Okullarının önündeki yolda, karşıya geçerken her gün sorun yaşayan öğrencilerin, belediyeğe üst geçit yaptırmak amacıyla, dilekçe yazmaları.
- B) Öğrencilerin Beden Eğitimi dersinde, yapacakları futbol maçı için kendi aralarında oylama yaparak takımları oluşturmaları.
- C) Lösemili çocuklar yararına düzenlenecek olan kermes için okuldan sonra öğrencilerin toplanıp yardıma gitmeleri.
- D) Okulun, Sosyal Yardımlaşma Kulübü'nde görevli olan öğrencilerin, diğer öğrencileri bilgilendirmek amacıyla okul duvarlarına, sosyal sorumluluklarını anlatan afişler asmaları.

Biz Çözdük

Etkin vatandaşlar, kendilerine verilen görevleri yerini getirir, haklarını aramayı bilir ve sorumluluklarını yerine getirirler. Bu nedenle A seçeneğinde öğrencilerin karşılaştıkları problemi, gerekli makamlarla resmi yollarla çözmeye çalıştıkları, C seçeneğinde yardıma muhtaç olan kişilere karşı olan vatandaşlık sorumluluklarını yerine getirdikleri, D seçeneğinde ise toplum içerisinde yardımlaşmanın önemini anlatmak için kamuoyu oluşturmaya çalışmaktadırlar. Fakat B seçeneğinde öğrenciler kendi aralarında yapacakları bir futbol karşılaşmasında oluşturacakları takım üzerine oylama yapmaktadırlar bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

Örnek - 1

Matematik dersinin yazılısı olacağı gün öğrencilerin birçoğu uykulu gözlerle gelmişti. Çünkü bu yazılı, dönemin son yazılısı olacaktı ve öğrenciler yazılıya günlerce çalışmıştı. Çünkü öğretmenleri, soruların seçici sorular olacağını söylemişti. Öğrenciler, yerlerine oturup öğretmenlerini beklerken, birden içeriye müdür yardımcısı girdi ve öğretmenlerinin rahatsız olduğunu, sınavın başka bir gün yapılacağını söyledi. Bu durum karşısında öğrencilerin bazıları sınavın yapılmamasına üzüldüklerini belirttiler. Öğrencilerden bazıları ise bu duruma çok mutlu olup, ileride yapılacak olan sınava daha çok çalışabileceklerini söylediler.

Verilen metinde anlatılan durumla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Olaylar herkes üzerinde aynı etkiyi yaratır.
- B) Bir olayın yaşanması sonucunda olanlar, başka bir olayın sebebi olabilir.
- C) Yaşanan olaylar, insanlar üzerinde farklı etkilere neden olabilir.
- D) Bir olay yaşandığı sırada çözüme kavuşturulamazsa, sonuçları insanları olumsuz etkileyebilir.

Sen Çöz

Örnek - 2

Yaşanan Covid-19 salgını, tüm dünyayı etkisi altına aldığı gibi ülkemizde de çok büyük sorunlara neden olmaktadır. Özellikle son günlerde artan vaka sayılarına karşı, devlet birimleri önemli kısıtlamalar yapmak için karar birliği sağlamışlardır. Son olarak açıklanan kısıtlamalar doğrultusunda;

- Hafta içi saat 19.00 ile 05.00 arası sokağa çıkma yasağı uygulanacaktır.
- Kafe ve restoranlar, açık olacak fakat sadece paket servis çalışması yapacaklardır.
- Şehir dışı seyahatler ikinci bir emre kadar yasaklanmıştır.
- Tüm kademelerde yüz yüze eğitime ara verilmiş, uzaktan eğitime geçilmiştir.

Covid-19 salgını ile ilgili yapılan kısıtlamalara bakıldığında aşağıdaki haklardan hangisine kısıtlama getirildiğini söylemek mümkündür?

- A) Barınma hakkı
- B) Yiyecek hakkı
- C) Eğitim hakkı
- D) Seyahat hakkı

Sen Çöz

Etkinlik - 1

Aşağıda verilen ifadelerin “Doğuştan Sahip Olduğumuz Rol” ve “Sonradan Sahip Olduğumuz Rol” bölümlerinden hangisi ile ilgili olduğunu işaretleyiniz.

		Doğuştan Sahip Olduğumuz Rol	Sonradan Sahip Olduğumuz Rol
a.	Okul basketbol takımının oyun kurucusuyum.		
b.	Dedelik duygusu çok değişmiş, insanı çok heyecanlandırıyor.		
c.	Eve gidip yemek yapmam lazım, anne olmak en zor meslek.		
d.	İnsanlar yeni girdikleri ortamlarda kendilerine yakın hissettikleri kişiler ile arkadaşlık kurarlar.		
e.	Çocukluğumda hayal ettiğim mesleğe kavuştum, artık bir gelirim var.		
f.	Kırk yaşından sonra beni kursa başlattın, öğrencilik günlerime geri döndüm.		
g.	Teyzemin yeni bebeği oldu, çok tatlı bir bebek, ne de olsa benim kuzenim.		
h.	Akşama misafir gelecekmış ama ben çok yorgunum, ev sahibi olarak güler yüzlü oturup yorgunluğumu belli etmemem lazım.		
ı.	15 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra başka bir okula müdür olarak atandım.		
ii.	Okul başkanlığı seçimlerinde göstermiş olduğum başarı nedeniyle başkan olarak beni seçtiler.		

Etkinlik - 2

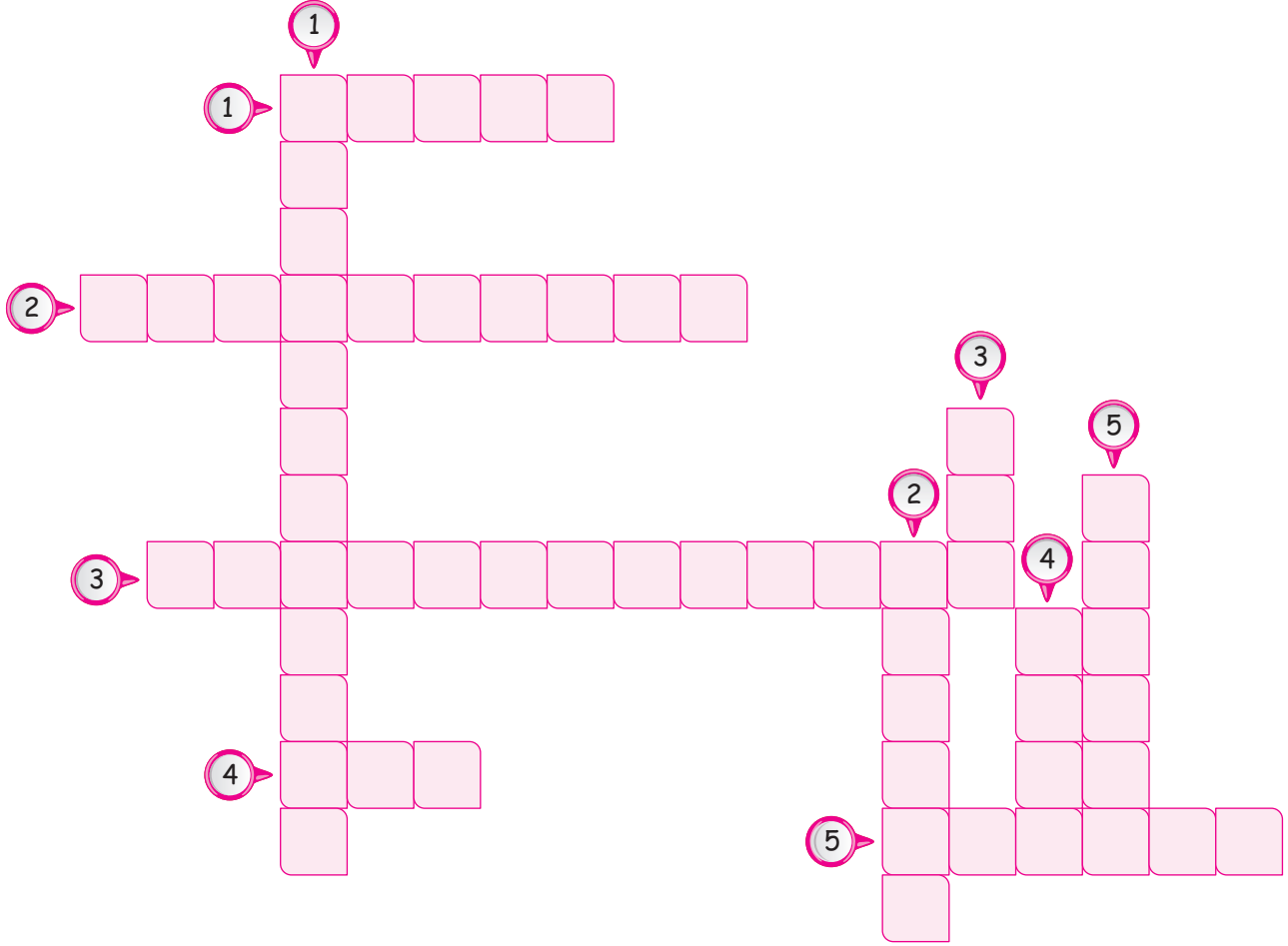
Aşağıdaki cümlelerden doğru olanları ✓, yanlış olanları ✗ ile işaretleyiniz.

		Doğru	Yanlış
a.	İnsanlar birbirleri ile iletişime geçtiklerinde, empati yoluyla olumlu iletişim kurabilirler.		
b.	Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerimizi günlük hayatta kullanmamız oldukça zordur.		
c.	Bir olayın sonucu herkesi aynı şekilde etkiler.		
d.	Her bireyin yaşına uygun birtakım sorumlulukları bulunur.		
e.	İnsanlar hayatları boyunca farklı gruplarda yer alabilir ve katıldıkları gruplara göre sorumlulukları artabilir.		
f.	Vatandaşlar karşılaştıkları sorunları halletmek için dilekçe hakkını kullanmalıdır.		
g.	Doğuştan kazanılan rollerimizde bilgi ve yeteneklerimiz ön plandadır.		
h.	Sınıf içerisinde öğrenciler haklarını kullanmak zorundayken sorumluluklarını yerine getirmek zorunda değildirler.		
ı.	Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'nin dünyadaki en önemli temsilcisi UNICEF'tir.		
i.	Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarını iyi öğrenen bir öğrenci toplumsal sorunlara karşı duyarlı olur.		
j.	Ülkemizde çocuk haklarının koruyuculuğunu Milli Eğitim Bakanlığı yapmaktadır.		
k.	Gruplarda bulunan kişiler, kendi çıkarlarına göre hareket ederler.		

Etkinlik - 3

Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

	Yukarıdan Aşağıya		Soldan Sağa
1.	Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen her yıl 20 Kasım'da kutlanan özel gün	1.	Bireylerin kanunlar önünde 18 yaşını doldurana kadar kabul edildiği kavram
2.	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu'nun kısa adı	2.	Toplum düzeni için her insanın yapmak zorunda olduğu görevler
3.	Yasalar tarafından insanlara verilen yetki	3.	Yaşanan bir olayın insanları farklı şekilde etkilemesi
4.	Aynı amaç için bir arada bulunan insan topluluğu	4.	İçinde bulunduğumuz grubun gerektirdiği şekilde davranmak
5.	Her çocuğun sahip olduğu en önemli hak	5.	Kişilerin kendilerini başkalarının yerine koyarak hareket etmesi

Etkinlik - 4

Aşağıdaki ifadelerin hak mı, sorumluluk mu olduğunu ilgili bölüme işaretleyiniz.

	Hak	Sorumluluk
a. Sınıfta arkadaşlarımla dikkatimi dağıtacak davranışlarda bulunmam.		
b. Eve geldiğim zaman kıyafetimi çıkarıp odama düzenli bir şekilde koyarım.		
c. Arkadaşlarımla konuşurken düşüncelerimi özgürce söylerim.		
d. Okula giderken serviste yüksek sesle müzik dinleyemem.		
e. Belirli bir yaşa gelmeden herhangi bir işte çalışmam.		
f. Ödevlerim bitince belirli bir süre bilgisayarımı oynarım.		
g. Kullandığım maskeyi bir poşete koyup çöp kutusuna atarım.		
h. Tiyatro kulübünde bana verilen metni ezberlerim.		
ı. Gideceğim okula ailemle beraber oturup karar veririz.		
i. Teneffüste okul koridorlarında koşmam.		
j. Ödevlerimi zamanında, eksiksiz olarak yaparım.		
k. Okul yemeklerini beğenmediğimde, kantinden yiyecek alırım.		
l. Sabah okula gideceğim için geç olmadan uyurum.		
m. Spor kulübünde hijyen kurallarına göre hareket ederim.		

Etkinlik - 5

Aşağıda verilen cümlelerdeki boş bırakılan yerlere uygun ifadeleri yazınız.

Çocuk Hakları Bildirgesi

kalabalık

yaşama

Sosyal Bilgiler

sonradan

18

sorumluluk

aile

rolü

çok boyutluluk

- Okul takımında kaleci olmak kazanılan rollerimizdendir.
- Rastlantı sonucu bir araya gelen insan toplulukları oluşturur.
- Her birey yaşına kadar çocuk olarak kabul edilir.
- İçerisinde yer aldığımız ilk ve en önemli grupdir.
- Her çocuğun farklı hakları vardır, bunların içerisinde en önemlisi ise hakkıdır.
- Çocukların haklarını korumak ve güvence altına almak için 1989 yılında kabul edilmiştir.
- Eve zamanında gelmek, ailemize karşı olanlarımızdandır.
- Babamın iş yerinde öğretmen, evde baba olması, babamındür.
- Espirili bir ortamda benim eğlenip, arkadaşımın rahatsız olması bir olaydaki örneğidir.
- dersinde milli ve manevi değerlere bağlı olmayı öğreniriz.

Etkinlik - 6

Aşağıda verilen bilgileri ilgili oldukları kavramla eşleştiriniz.

Sorunlarımıza çözüm aramak için ilgili makamlara yazılan yazılara denir.

1 Çok boyutluluk

İlgi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü işler, hadiseler

2 Sorumluluk

Bir olayın birden fazla neden ve sonucunun olmasına denir.

3 Çocuk Hakları

Belirli amaçlar ve bunları gerçekleştirme amacıyla bir araya gelen insan topluluğuna denir.

4 Dilekçe

Herhangi bir grup içerisinde üstlendiğimiz görevlere denir.

5 UNICEF

Kişilerin yetki alanlarına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesine denir.

6 Olay

Her yıl 20 Kasım'da kutlanan özel gündür.

7 Rol

Birleşmiş Milletlere bağlı olarak çalışan ve çocuk haklarının dünyadaki en büyük savunuculuğunu yapan kuruluştur.

8 Grup

1.

Sosyal Bigiler Dersinin Faydaları

1. -- ? --
2. -- ? --
3. -- ? --

Verilen tabloda "?" ile gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa tabloda hata yapılmış olur?

- A) Vatanına bağlı bireyler olma
- B) Farklı kültürleri öğrenen ve onlara saygı duyan bireyler olma
- C) Kendi çıkarlarını her zaman üstün tutma
- D) Doğal ve beşeri güzelliklere sahip çıkma

2.

Mehmet öğretmen sınıfta öğrencilerine Sarıkamış Destanı'nın nasıl gerçekleştiğini anlattıktan sonra, öğrencileriyle birlikte bu konuyu anlatan bir film izlemiştir. Film izleyen çocuklar çok etkilenmiş ve kendi aralarında atalarının kendileri için yaptıkları fedakarlıkları konuşmaya başlamışlardır.

Metinden hareketle Sosyal Bigiler dersinin kişisel gelişimimize hangi alanda katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Oluşabilecek sorunlara çözüm yolları bulma
- B) Milli bilinci yüksek bireyler olma
- C) Çevresine karşı sorumluluklarını yerine getiren bireyler olma
- D) Toplumsal değerleri koruma

3. Haftada iki gün arkadaşlarıyla mahalledeki sahada basketbol oynayan Cenk, okul dönüşü sahanın yanından geçerken potanın kırıldığını görmüştür.

Cenk, Sosyal Bigiler dersinde öğrendiği bilgileri kullanarak, belediyeye ait olan bu parktaki potaların tamir edilmesi için aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Arkadaşlarıyla aralarında para toplayıp potayı yaptırmalıdır.
- B) Belediyeye dilekçe yazıp konuyu anlatmalıdır.
- C) Belediyeye gidip bir yetkiliyle görüşmelidir.
- D) Belediyenin telefonunu öğrenip durumu telefonla anlatmalıdır.

ÇİTA YAYINLARI

4. Ayşe öğretmen rahatsızlandığı için okuldan izin alıp evine gitmiştir.

Ali

Yaşasın ders boş, oyun oynayacağız.

Merve

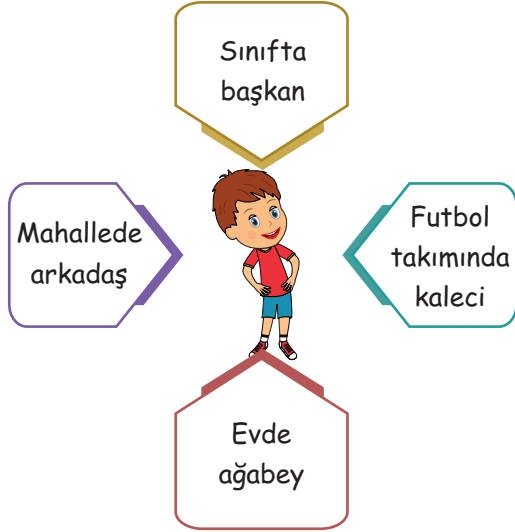
Of ya ders işleyemeyeceğiz, çok kötü oldu.

Öğrencilerin, Ayşe öğretmenin rahatsızlanmasına verdiği tepkiler aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Olayların çok boyutluluğu
- B) Toplumsal değerlerimizin korunması
- C) Haklarımızın korunması
- D) Rollerimizin etkisi

TEST 1

5.

Verilen görsele göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İnsanlar farklı gruplarda yer alabilir.
- B) Üyesi olunan gruplarda insanlar farklı roller üstlenebilir.
- C) Sahip olunan her rol farklı sorumluluklara neden olabilir.
- D) Rollerin fazlalığı görevlerde aksamalara neden olabilir.

6. Olaylar, herkesi farklı şekilde etkiler. Yaşanan bir olaydan bazı insanlar olumsuz etkilenirken, bazıları olumlu etkilenir. Bu durum insanların mesleklerine göre de farklılık gösterir.

Buna göre Ankara'daki su şebekesine karşı ve insanlarda karın ağrısına neden olan bir bakterinin olması, aşağıdaki meslek gruplarından hangisini olumlu etkilemektedir?

- A) Polis memuru
- B) Hemşire
- C) Eczacı
- D) Öğretmen

7.

		Doğru	Yanlış
1.	Olaylar sadece yaşayan insanları etkiler.		
2.	Doğuştan sahip olunan rollerde seçim hakkımız yoktur.		
3.	Sorumluluklarımız arasında bulunan davranışları yerine getirmek zorundayız.		

Tabloyu doğru dolduran Toprak, aşağıdaki işaretlemelerden hangisini yapmıştır?

- A)

Doğru	Yanlış
✓	
✓	
	✓
- B)

Doğru	Yanlış
✓	
	✓
	✓
- C)

Doğru	Yanlış
	✓
	✓
	✓
- D)

Doğru	Yanlış
	✓
✓	
✓	

8. Öğretmen yazılıda öğrencilerinden okuldaki sorumluluklarından beş tanesini yazmalarını istemiştir.

Öğrencilerin cevapları arasında bulunan ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Okul kurallarına uymak
- B) Sınıf kurallarına uymak
- C) Okul kantininden faydalanmak
- D) Arkadaşlarına saygılı olmak

TEST 2

1.

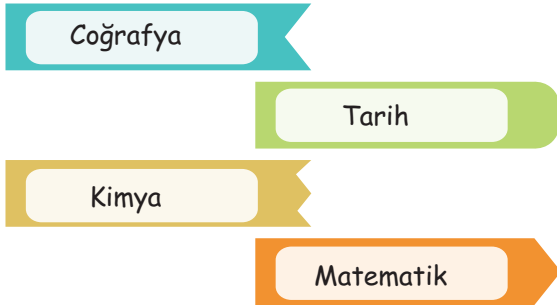
Mert

Köyümüzün arazilerinin bulunduğu yere üniversite kampüsü yapıldı. Köyde işsiz olan birçok genç, üniversitede farklı birimlerde işe girdi. En fazla da güvenlik görevlisi olan oldu. İlk başlarda herkes mutluysa fakat daha sonra köy hayatımızın sessizliği kaybolmaya başladı. Köyümüzün bulunduğu alana servisler gelmeye başladı, yurtlar yapıldı, kafeler yapıldı.

Mert'in söylediklerine bakıldığında aşağıdakilerden hangisine örnek verdiği söylenebilir?

- A) Olayların herkesi aynı şekilde etkilediğine
- B) Olayların çok boyutluluğuna
- C) Kişilerin farklı roller üstlenemeyeceğine
- D) Farklı roller alan bireylerin sorumluluklarının artacağına

2.

Verilen bilim dallarından hangisi ya da hangileri Sosyal Bilgiler dersinin kapsamında yer alır?

- A) Tarih ve Kimya
- B) Matematik ve Coğrafya
- C) Tarih ve Coğrafya
- D) Coğrafya ve Kimya

3. Çevresine duyarlı bireyler haklarını kullanırken, sorumluluklarını da yerine getirmeye özen göstermelidir.

Verilenlerden hangisi hak ile sorumluluk arasındaki ilişkiye örnek olarak gösterilemez?

Hak	Sorumluluk
A) Tiyatroya gitmek	Cep telefonunu kapalı tutmak
B) Araba kullanmak	Trafik kurallarına uymak
C) Okula gitmek	Okul araç - gereçlerine zarar vermemek
D) Müzik dinlemek	Sesini kendi istediği kadar açmak

ÇİTA YAYINLARI

4. Sosyal yaşantı içerisinde bireyler farklı gruplar içerisinde yer alır. Her birey katıldığı grubun başarılı olması için çalışmalar yapar.

Grup çalışmalarımızda başarılı olabilmek için aşağıdakilerden hangisini yapmamalıyız?

- A) Üyeler görüşlerini birbirleriyle paylaşmalıdır.
- B) Grup içerisindeki farklı görüşlere saygılı olunmalıdır.
- C) Çalışmalar sırasında görev paylaşımı yapılmalıdır.
- D) Grubun lideri sadece çalışmalarını denetlemelidir.

TEST 2

5.

Çocuk hakları, tüm dünyanın itinayla üzerinde durduğu önemli bir konudur. Her çocuğun, eşit şartlarda yaşama hakkına sahip olduğunu imzalanan bildirelerle ülkeler kabul etti. Bu nedenle ülkemizdeki çocukların bakıma muhtaç kaldıkları durumda, haklarının ellerinden alındığı durumlarda sorun yaşamamaları için kurulmuştur.

Verilen şemada boş bırakılan yere aşağıdaki kuruluşlardan hangisi yazılmalıdır?

- A) Afet ve Acil Durum Yöneticiliği Başkanlığı
- B) Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı
- C) Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu
- D) Avrupa Birliği Başkanlığı

6. Aynı amaç doğrultusunda bireylerin bir araya gelerek oluşturduğu topluluğa grup denir

Aşağıda verilen görsellerden hangisinin bir grup oluşturduğunu söyleyemeyiz?

A)

B)

C)

D)

7.

I. Ailemin ihtiyaçlarını karşılamalıyım

II. Evrakları tarih sırasına göre ayarlamalıyım

III. Toplantıların saatlerini düzenlemeliyim

IV. Mesai saatlerinde kıyafetime dikkat etmeliyim

Görselde bahsedilen sorumluluklardan hangisi diğerlerinden farklı bir alana aittir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

8. Aşağıdakilerden hangisi bir öğrencinin hakları arasında yer almaz?

- A) Tenefüste arkadaşları ile oyun oynamak.
- B) Sınıf içerisinde istediği gibi davranmak.
- C) Okul kütüphanesinden faydalanmak.
- D) Okulda açılan spor kulüplerine üye olmak.

9. Aşağıda verilen rol ve sorumluluk eşleştirmelerinden hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Polis - Kamu düzenini sağlamak
- B) Eczacı - İhtiyaç duyulan ilaçları bulundurmamak
- C) Öğretmen - Öğrencilere ders anlatmak
- D) Hakim - Duyularına göre karar vermek

ÖDEV - 1

1.

Görsellerde bir bölgede yaşanan sel felaketinin etkileri görülmektedir. Resimleri inceleyip, yaşanan olayı, olayların çok boyutluluğuna göre değerlendiriniz.

Nedenleri	Sonuçları

2. Hüseyin Bey, iki çocuk babası bir öğretmendir. 20 yıllık meslek hayatında her zaman öğrencilerine faydalı olabilmek için çalışmıştır. Öğrencileri kendisini bir öğretmen gibi değil, bir arkadaş, bir baba gibi görmektedirler. Okulda hazırlanan özel günlerde de vazgeçilmez sunucudur. Hüseyin Öğretmen okulda çok çalıştığı için ev işlerine pek yardımcı olamamaktadır. Bu durum bazen eşini rahatsız etmektedir. Çocukları ise babalarına kendileriyle vakit geçirmediği için sitem etmektedirler.

a. Hüseyin Öğretmen'in hangi rolleri üstlendiğini yazınız.

.....

.....

.....

b. Hüseyin Öğretmen'in sorumlulukları nelerdir, yazınız.

.....

.....

.....

ÖDEV - 1

3.

Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre, çocuklara tanınan haklar nelerdir, yazınız.

→

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

4.

Evdeki Sorumluluklarım

- *
- *
- *
- *

Okuldaki Sorumluluklarım

- *
- *
- *
- *

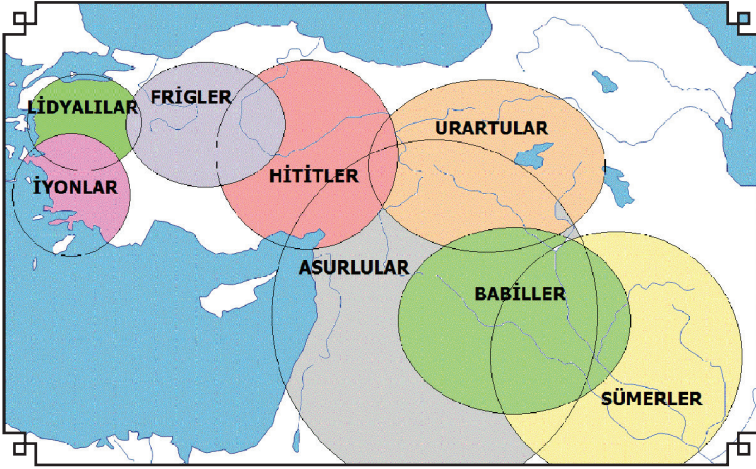
KÜLTÜR VE MİRAS

- ❏ Somut kalıntılarından yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine katkılarını fark eder.
- ❏ Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve eserleri tanıtır.
- ❏ Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.
- ❏ Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.
- ❏ Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.

Anadolu ve Mezopotamya Uygarlıkları

Anadolu ve Mezopotamya toprakları birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu medeniyetler ihtiyaçlarına göre her geçen gün farklı alanlarda kendilerini geliştirmiş ve günümüz medeniyetlerinin gelişimine ışık tutmuşlardır. Yaptıkları icatlar günümüz teknolojisi ile birleşerek farklı alanlarda kullanılmaktadır.

Mezopotamya Medeniyetleri

Sümerler

Babiller

Asurlular

Anadolu Medeniyetleri

Hititler

Frigler

Lidyalılar

İyonlar

Urartular

Mezopotamya Medeniyetleri

Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye, Yunancada iki nehir arasında kalan bölüm anlamına gelen Mezopotamya ismi verilmiştir. Bu bölge verimli toprakları nedeniyle tarih öncesi ve sonrası dönemde insanoğlunun sahip olmak istediği bir bölge olmuştur.

Bu bölgede medeniyetlerini kuran milletler, zamanla hayvanları evcilleştirmiş ve tarım yapmaya başlamışlardır. Göçebe yaşayan insanlık, burada yerleşik hayata geçerek zamanla büyük devletler kurmuştur.

Hayvanların evcilleştirilmesi Mezopotamya Medeniyetlerine hangi alanlarda katkı sağlamış olabilir, açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sümerler

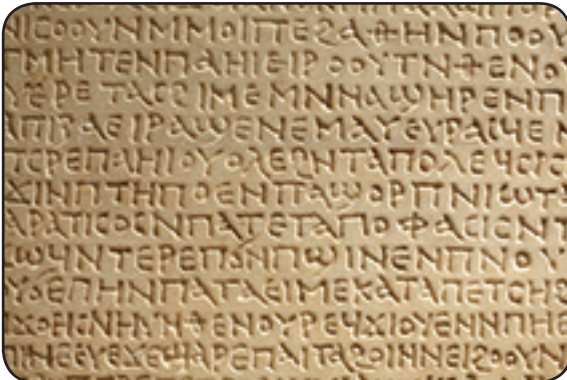
Mezopotamya'da M.Ö. 4000 yıllarında kurulan ilk medeniyet biziz. Yaptıklarımızla hem tarihe ışık tuttuk hem de diğer medeniyetlerin de gelişmesini sağladık. Site adını verdiğimiz şehirler kurduk.

Ziggurat adı verilen çok katlı ve çok amaçlı tapınaklar yapılmıştır. Bu tapınaklar okul, gözlemevi ve tarım ürünlerinin saklandığı ambarlar olarak kullanılırdı.

Zigguratların gözlemevi olarak kullanılması, Sümerlerin gökyüzünü incelemelerini sağladı. Ay'ın hareketlerine bağlı olarak Ay takvimini icat ettiler.

Tarım ürünlerinin kayıt altına alınabilmesi için kil tabletlere, sivri çubuklarla işaretler yaptılar. Bu işaretler daha sonra M.Ö.3200 yılında çivi yazısı olarak kullanılmaya başladı.

Yazının icadı ile tarihi devirler başlamıştır.

Yazının icadı sonrasında kanunlarını yazılı hale getirdiler. Tarihteki ilk yazılı kanunlar olan Urukina Kanunları'nı oluşturdular.

Sümerlerin yöneticileri kendilerini Tanrının yeryüzündeki temsilcisi olarak görürlerdi. Bu nedenle kralları "rahip kral" olarak adlandırılırlardı.

Sümerler ulaşımda çığır açacak olan tekerleği icat ederek, ticareti canlandırdılar.

Akad ve Elam saldırıları sonucu Sümerler yıkılmışlardır.

Babiller

Babil Şehri Girişi (İştar Kapısı)

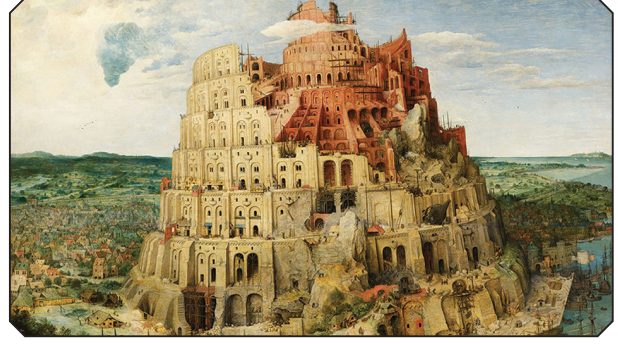
M.Ö. 2100 yılında Mezopotamya'da kurulmuştur. Günümüzdeki Irak topraklarında bulunan Babil şehri, aynı zamanda Babil medeniyetinin başkentidir.

Babillerin en önemli kralı Hammurabi'dir. Hammurabi, uyguladığı kısasa kısas kanunları ile tarihe geçmiştir. Oluşturduğu kanunlar, tarihteki ilk anayasa özelliği taşıyan kanunlar olarak bilinir.

Kısasa Kısas

İşlenen bir suçu cezalandırmak için, suçu işleyen kişiye aynı etkiyi yapacak cezaların verilmesine denir.

Dünya'nın yedi harikası arasına girmiş olan Babil'deki Asma Bahçeleri ve Babil kulesi

Babiller Asurlular tarafından yıkılmışlardır.

Asurlular

Sümer ve Babil Medeniyetlerinden sonra, Asurlular Mezopotamya'da kurulmuşlardır. Başkentleri Ninova'dır.

Asurlular buldukları bölgenin tarıma uygun olmaması nedeniyle ticarete yönelmişlerdir. Anadolu medeniyetleri ile ticari ilişkiler geliştirmişlerdir. Ticaret yaparken Anadolu'ya yazıyı getirmişlerdir.

Asurluların, Anadolu'ya yazıyı getirmeleri ile Anadolu'da ne gibi değişimler yaşanmıştır, açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dünyanın bilinen ilk kütüphanesi olan Ninova Kütüphanesi'ni inşa etmişlerdir.

Asurlular kurdukları büyük ordu ile dönemin en acımasız medeniyeti haline geldiler. Çoğu zaman fetih için gittikleri bölgelerde, bölge halkı savaşmaya cesaret edememiş ve korkuları nedeniyle şehirlerini teslim etmişlerdir.

Kralımız haberleşmeye önem verdiği için, posta teşkilatını kurdu. Bizlere verilen eğitim sonrasında, görevimizin başına geçtik.

Asurlular Med, İskit ve Kimmerlerin akınları ile zayıflayarak yıkıldılar.

Beraber Yapalım - 4

1. Günümüzde hala dini günlerin hesaplanmasında Ay Yılı esaslı takvimi kullandığımıza göre, Sümerlerle ilgili hangi yorumları yapabiliriz, yazınız.

.....
.....

2. Dünyanın bilinen ilk kütüphanesini Asurluların yapması, bu medeniyetin hangi alanlara önem verdiğini gösterir, yazınız.

.....
.....

3. Babil medeniyetinin bulunduğu alan çöllerle kaplı olmasına rağmen, kralın dünyaca ünlü asma bahçelerini yapmasının nedenini araştırıp, yazınız.

.....
.....

Anadolu Medeniyetleri

Anadolu Tarihi

Anadolu, gerek iklimi gerekse yeryüzü şekilleri nedeniyle insanoğlunun her zaman ilgisini çekmiştir. Bu topraklarda akarsular toprakların verimini arttırmış, tarıma elverişli hale getirmiştir. Yeryüzü şekillerinin uygun olması nedeniyle de hayvancılık faaliyetleri yapılabiliyordu.

İnsanlar bu bölgede yerleşik hayata geçerek medeniyetler kurmuştur.

Anadolu, Asya ve Avrupa arasında yer aldığı için k zamanla diğer bölgelerden göç almaya başladı.

Yapılan kazılarda Anadolu topraklarının her yanından tarihe ışık tutacak eserler çıkmaktadır. Bu durum tüm dünyanın dikkatini günümüzde bile Anadolu topraklarının üzerine çekmektedir.

Anadolu Topraklarında Kurulan Medeniyetler

Hititler
Urartular
Frigler
Lidyalılar
İyonlar

Hititler

Anadolu topraklarında bilinen ilk medeniyet Hititlerdir.

Günümüzde Çorum olarak bilinen bölgenin yakınındaki Hattuşa'da kurulmuşlardır.

Bin tanrılı ili

Hititler, tanrılarına hesap vermek için her yıl olan olumlu ya da olumsuz olayları anal adını verdikleri yıllıklara yazarlardı.

Hititlerin tanrıları için anallar yazmalarının, günümüzdeki tarih araştırmalarına sağladığı katkılar nelerdir, tartışınız.

.....

.....

.....

.....

Tarihte bilinen ilk yazılı anlaşma Mısırlılar ile Hititler arasında yapılan Kadeş Antlaşması'dır.

Aşağıdaki fotoğrafa bakarak Hattuşa şehrinin etrafının surlarla çevrilmesinin sebebi ne olabilir, açıklayınız.

Devlet işleri, kral ve asillerin bulunduğu **Pankuş** adı verilen mecliste görüşülürdü. Bu mecliste kraliçe Tavananna da bulunurdu.

Hititler, Friglerin akınları sonucu yıkılmıştır.

Urartular

Günümüzde Van Gölü olarak bilinen, gölün çevresinde kurulmuşlardır. Başkentleri Tuşpa'dır

Urartular taş oymacılığında ve kale yapımında oldukça gelişmişlerdir.

Ahiret inancı olduğu için krallarını oda şeklinde yaptıkları mezarlara eşyalarıyla birlikte gömmüşlerdir. Çok tanrılı dine inanmışlardır.

Bölgenin engebeli olması nedeniyle su kaynaklarının taşınması gerekiyordu, bu nedenle su kanalları yaparak tarımsal alanlara su taşıyabilmişlerdir.

Urartular, Medlerin akınları sonucu yıkılmıştır.

Frigler

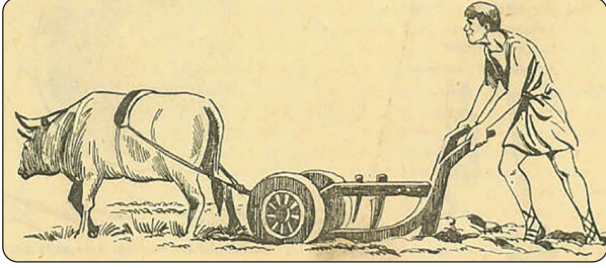
Aşağıdaki metni okuyarak Eşek kulaklı Midas'ın başına gelen bu olay bizlere neyi anlatmaktadır, sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız.

Şarap Tanrısı Dionysos'un yoldaşı Satiros bir gün Frigya'yı gezerken Midas'ın gül bahçesine yolu düşer ve orada uykuya dalar. Midas onu bulur ve on gün misafir eder. Bundan çok etkilenen Dionysos krala bir dileğini yerine getireceğini ifade eder. Kral Midas, dokunduğu her şeyin altına dönüşmesini istediğini belirtir. Dionysos bu isteğini yerine getirmesinden sonra Midas, artık memnun bir şekilde birçok altına sahip olur, ancak

içecek yiyecek eline aldığı her şeyin altın olması, onu zora sokmaya başlar. Bundan vazgeçtiğini söyleyerek tekrar Dionysos'tan yardım ister. Dionysos, Paktolos Irmağı'nda yıkanmasını söyler. Kral Midas bunu gerçekleştirir ve eski haline tekrar döner.

Frigler, Ankara'nın Polatlı ilçesinde kurulmuşlardır. Başkentleri Gordion'dur.

Eğer bir kişi öküz öldürürse ya da saban aletini kırarsa cezası ölümdür

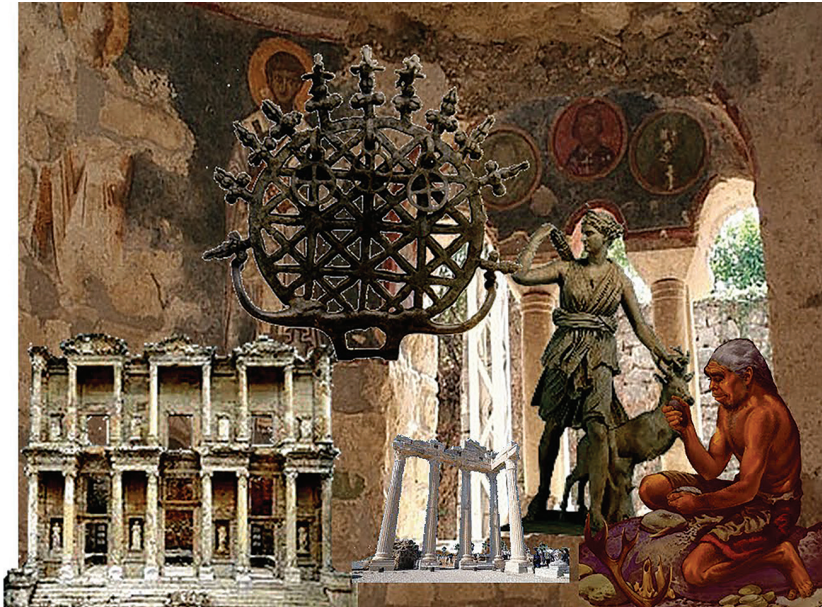
Madencilik ve kuyumculukta ilerleyen Frigler, günümüzdeki çengelli iğnelere benzeyen Fibulaları yapmışlardır.

Tapates adını verdikleri dokumacılıkta gelişmişlerdir.

Frigler, Kimmerlerin istilası sonucu yıkılmışlardır.

Lidyalılar

Aşağıdaki metni okuyarak sorulara cevap veriniz.

Bizden önce insanlar alışveriş yaparken, takas usulünü kullanırlardı. Bu yöntemde ellerinde bulunan ürünü verip, bulunmayan ürünü alırlardı. Fakat bu yöntem ilerleyen yıllarda sorunlar oluşturmaya başladı. Oluşacak sorunları engellemek için biz Lidyalılar para adını verdiğimiz değerli madenleri alışveriş esnasında kullanmaya başladık. Bu şekilde ticaret canlandı.

1. Lidyalıların parayı bulmaları, onlara ne gibi yararlar sağlamış olabilir?

.....
.....

2. Paranın bulunması ticaretin canlanmasına ne gibi etkiler yapmış olabilir?

.....
.....

Başkentleri Ege Bölgesi'nde bulunan Sard şehridir.

Anadolu ve Mezopotamya Medeniyetleri arasındaki ticareti geliştirmek için Kral Yolu'nu yaptılar. Lidyalılar, yabancılardan oluşturdukları paralı askerlerle büyük bir ordu kurdular. Fakat bu büyük ordu bekleneni veremedi bu nedenle Lidyalılar kısa sürede yıkıldılar.

Lidyalıların büyük bir ordu kurmalarına rağmen kısa sürede yıkılmalarının nedeni ne olabilir, tartışınız.

Lidyalılar, Persler tarafından yıkılmıştır.

İyonlar

Ege kıyılarında medeniyet kuran İyonlar ilk denizci uygarlıktır. Deniz ticareti yaparak Ege, Marmara ve Karadeniz'de önemli ticaret kolonileri kurmuşlardır. Bu sayede zenginleşmişlerdir. Fenikelilerle ticaret yaparak, Fenike alfabesini öğrenmiş ve geliştirmişlerdir. Günümüzde bu alfabe Latin alfabesi olarak kullanılmaktadır.

Polis adı verilen şehirler kurdular. Efes, Milet, İzmir vb.

Bilime destek verdiler ve bilim adamları yetiştirdiler.

Tales: Felsefe biliminin kurucusudur.

Herodot: Tarih biliminin kurucusudur.

Hipokrat: Tıp biliminin kurucusudur.

Efes Antik Tiyatrosu

Sanata ve kültüre önem verdikleri için çok büyük tiyatrolar yaptılar.

İyonlar, Persler tarafından yıkılmıştır.

Celsus Kütüphanesi

Örnek Soru - 3

Sümerliler tarafından inşa edilen zigguratlar, oldukça yüksek ve görkemli yapılardır. Bu mimari yapıların en üst katı gökyüzüne yakın olduğu için, rasathane (gözlemevi) olarak kullanılırdı. Burada gökyüzü ile ilgili çalışmalar yapılırdı. Bu yapının bir bölümü tapınak olarak kullanılır, insanların ibadet yapması sağlanırdı. Burada tanrılarına dua eder, günahlarının affedilmesini isterlerdi. Bu yapının başka bir bölümünde, öğrencilere ders verilirdi. Okul olarak kullanılan kısımda, dönemin en çağdaş eğitimi verilirdi. Alt kısım ise tarım ürünleri için ayrılmıştı. Burada hasadı yapılan ürünlerin depolanır, ürünler kış mevsiminde bozulmadan saklanabilirdi.

Zigguratlarla ilgili verilen bilgilere bakılarak aşağıdaki alanlardan hangisinde kullanıldığı söylenemez?

A) Bilim

B) Din

C) Ticaret

D) Eğitim

Sen Çöz - 3

Örnek Soru

Hititler Anadolu topraklarında yaşamış en eski medeniyetler arasında yer alır. Günümüzde Çorum olarak bilinen, Hattuşaş bölgesinde kurulmuşlardır. Kısa süre içerisinde sınırlarını genişleten Hitit Devleti, çevresindeki devletlere her açıdan örnek olmuştur. Oluşturdukları yönetim teşkilatı ile sınırları genişlese de bir sorun yaşamadılar. Devlet yönetiminin en başında kral bulunurdu. Fakat kral alacağı kararları belirlerken, daha önceden oluşturulmuş olan meclisle beraber çalışırdı. Pankuş adı verilen meclisteki kişiler, krala danışmanlık yapar, kralın alacağı kararlarda onu doğru yönlendirmek için fikirlerini beyan ederlerdi.

Verilen metne göre Hititler ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Hititler kuruldukları bölgenin, ekonomik faaliyetlerini çok iyi kullandıkları için kısa sürede sınırlarını genişletmişlerdir.
- B) Güçlü ordularının varlığı, Hititlerin uzun yıllar boyunca egemenliğini sürdürmelerini sağlamıştır.
- C) Hititler uyguladıkları yönetim şekli ile mutlak krallık anlayışından uzaklaşmışlardır.
- D) Hititlerde meclisin bulunması, çıkarılacak kanunların daha uzun sürede kabul edilmesine neden olmuştur.

Biz Çözdük

Mutlak krallıklar, yasa çıkarma, kanunları uygulama gibi konularda sadece kralın kendi fikirlerine göre hareket ettiği krallıklardır. Bu nedenle Hititlerde, oluşturulan Pankuş Meclisi'nin varlığı, meşruti sisteme geçişi göstermektedir. Bu nedenle cevap C seçeneğidir.

Örnek Soru

Asurlular, buldukları toprakların tarıma elverişli olmaması nedeniyle, ticaretle uğraşmışlardır. Yaptıkları ticaret sayesinde ülkelerindeki zenginlik artmıştır. Karum adını verdikleri ticaret merkezleri sayesinde Anadolu topraklarında ticaret yapmaya başladılar. Yaptıkları ticari faaliyetler sırasında, Sümerlilerin oluşturduğu çivi yazısını, Anadolu halkına öğreterek, Anadolu'yu yazıyla tanıştırmış oldular.

Asurlularla ilgili verilen metne göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Anadolu uygarlıklarının tarihi devirlere girmesinde Asurlular etkili olmuştur.
- B) Asurlular yaptıkları ticaret ile Mezopotamya kültürünü Anadolu topraklarına taşımışlardır.
- C) Medeniyetlerin, birbiriyle olan teması sonucu, kültürel etkileşimler ortaya çıkar.
- D) Medeniyetlerin ihtiyaçları doğrultusunda, yeni buluşlar ortaya çıkmıştır.

Biz Çözdük

Asurlular Anadolu topraklarında ticaret yaparak, Anadolu medeniyetleri ile etkileşime geçip, buradaki insanlara bildiklerini öğrettiler. Anadolu'yu yazıyla tanıştıran, bu bölgede de artık yazılı kaynakların oluşturulmasına neden oldular. Fakat bulunan icatların neden ortaya çıkarıldığı ile ilgili bir bilgiye yer verilmemiştir. Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir.

Ülkemizin Güzellikleri

Türkiye'ye 2018 yılında 46 milyon 112 bin 592 turist gelirken, 2019 yılında 45 milyon 58 bin 286 turist gelmiştir. Ülkemize 40 milyonun üzerinde turist gelmesinin sebebi ne olabilir, yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

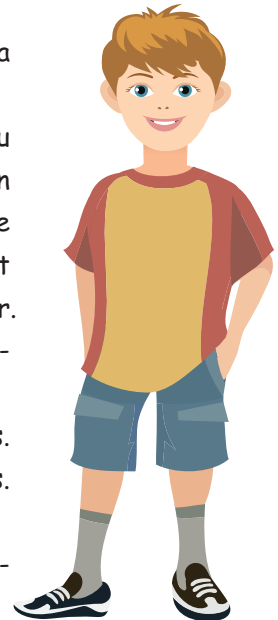
Babam dedi ki, bizim ülkemiz çok zenginmiş. Hem de bu zenginlik parayla ölçülemeyecek büyüklükteymiş.

Bizim yaşadığımız yerde bizden önce çok medeniyet yaşamış. İnsanlar bu topraklarda yaşamak için savaflara girmişler, canlarını ortaya koymuşlar. Milattan önce burada medeniyetler yaşamaya başlamış. Onlardan sonra Roma, Selçuklu ve Osmanlı devletleri bu topraklarda hüküm sürmüş. Burada yaşayan her medeniyet kendi yaşam tarzlarını, kültürlerini bırakmış. Tarihi yönden çok önemliymiş buralar.

Tarihi güzelliklerin yanında ülkemizin doğal güzellikleri de oldukça fazlamış. Dağlarımız, ovalarımız, akarsularımız, göllerimiz...

Yurtdışından gelenler için ülkemizin en cazip yanı ise iklim özellikleriymiş. Ülkemizde yaz aylarında yaşanan sıcak havalar deniz turizmini canlandırıyormuş. Kış aylarında gerçekleşen kar yağışları kayak turizmini cazip hale getiriyormuş.

Yani öyle önemli topraklarda yaşıyormuşuz ki hem her yerinde tarihi değerler varmış, hem de doğal güzelliklerinin dünyada eşi benzeri yokmuş.

Tarihi Eserler

Tarihi Eser

Geçmiş uygarlıklar tarafından yapılan, günümüze kadar ulaşmış kalıntı ve eserlerdir. Tarihi eserler, eski uygarlıkların kültürleri, yaşantıları, inanışları ve o dönemin özellikleri hakkında bilgi verir.

Tarihi Mekân

Geçmişte yaşamış insan topluluklarının kalıntılarının bulunduğu, insanların yaşadığı yapı ve alanlara verilen addır.

Dolmabahçe Sarayı

Tarihi yapıtlar

Geçmişte inşa edilip günümüze kadar gelebilen yapılara verilen isimdir.

Süleymaniye Camii

Tarihi Nesne

İnsanlığın eski zamanlarından günümüze kadar ulaşmış eserlerdir.

Tarihi Kalıntılar

Beraber Yapalım - 5

Bulduğunuz şehirde gezip gördüğünüz bir tarihi mekan ya da eser var mı? Sınıfta arkadaşlarınıza orada neler gördüğünüz anlatınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nemrut - Adıyaman

Balıklı Göl - Şanlıurfa

Sümela Manastırı

Efes Antik Kenti

Yerebatan Sarnıcı

Topkapı Sarayı

Diyarbakır Surları

Kız Kulesi

Nasrullah Cami

Doğal Varlık

Aşağıdaki metni okuyarak verilen soruları yanıtlayınız.

Babam yaz tatilinin bir haftasında kamp yapmak için bizi Karadeniz'in o eşsiz yaylalarına götüreceğini söylediğinde, hemen internetten araştırdım oraları. Fotoğraflarda muhteşem yerler olduklarını gördüm. Yolda giderken gözümde o sonu görünmeyen ormanlar ve dağlardan akan küçük dereler canlanıyordu. Çok heyecanlıydım. Çadır kurup, doğayla iç içe bir hafta yaşayacaktık.

O ince yollardan dağlara tırmana tırmana neredeyse bulutlara kadar çıkmıştık. Temmuz'un ortasında olmamıza rağmen hava serindi. Birkaç saat orman yolunda ilerledikten sonra babamın anlattığı yere geldik.

Babamı da dedesi getirmiş buralara çok eskiden. Babam çok etkilenmiş, yolda gelirken anlata anlata bitiremedi. Bizim de buraları görmemizi istemişti.

Arabadan inip etrafa baktığımızda, o fotoğraflarda gördüklerimi ve babamın anlattıklarını görmek yerine, etrafta bir sürü ev görüyordum. Bu evler ormanın içerisine yapılmış, güzelim göl manzarasını kapatıyorlardı. Nasıl olur da buraya bu evlerin yapılmasına izin verilirdi? Etraftaki evlerin yapılabilmesi için birçok ağaç kesilmiş olmalıydı. Biz çadırımızla gelmiştik ama çadır kuracak yer kalmamıştı. İrili ufaklı oteller yapılmıştı. Bu yapılar ülkemizin eşsiz doğal güzelliklerinden olan bu bölgeyi kirletmişti.

Babam da, biz de bu durumdan hiç memnun kalmamıştık. Bir gün otelde kaldıktan sonra başka bir yere giderek sessiz sakin tatilimizi çadırımızda tamamladık.

1. Doğal varlıkların insan hayatındaki önemi nedir, açıklayınız.

.....
.....
.....

2. İnsanların doğal çevre üzerindeki etkisine örnekler veriniz.

.....
.....
.....

3. Ailenizle beraber gittiğiniz bir piknikte, insanların çevreye verdiği zararlarla ilgili gözlemlerinizi arkadaşlarınıza anlatınız.

.....
.....
.....

İnsan eli değmeden, doğada kendiliğinden oluşan varlıklara **doğal varlık** denir. Bazı doğal varlıklar ulusal ve uluslararası alanda koruma altına alınarak milli park ilan edilmiştir.

Ülkemiz doğal varlıklar yönünden çok zengindir.

Ülkemizdeki bazı doğal varlıklar

Tuz Gölü

Orman

Akdeniz

Ihlara Vadisi

Ballica Mağarası

Uludağ

Ilgaz Dağı

Ağrı Dağı

Manavgat Şelalesi

Peribacaları

Kültürel Özelliklerimiz

Bir toplumda nesilden nesile aktarılan, inanış, düşünce, yaşanan gelenek ve görenekler, sanatsal varlıkların tamamına **kültür** denir.

Kültürel unsurlar

Kültürel unsurlar genellikle ülkeden ülkeye farklılıklar gösterir. Bizim ülkemizde bu durum bölgeler arasında da görülmektedir. Ülkemizdeki kültürel zenginliklerin fazlalığı bölgelere de yansıdığı için her bölgenin kendine ait bir kültürel özelliği bulunmaktadır.

Bayramlarımız

Memleketinizde bayramlar nasıl kutlanmaktadır, diğer bölgelerden farklı olarak neler yapılır, sınıfta arkadaşlarınıza anlatınız.

- Bayramlar insanları bir araya getirir. Aile, akraba ve arkadaşlar bu özel günlerde beraber olurlar.
- Kültürümüzün en önemli unsurudur.
- Dini ve milli bayramlar milli birlik ve beraberliğimizi güçlendirir.
- Bayram kutlamaları yöreden yöreye farklılıklar gösterir.

Bayramlar

Dini Bayramlar

Ramazan Bayramı
Kurban Bayramı

Mevsimlik Bayramlar

Hıdırellez
Nevruz

Milli Bayramlar

30 Ağustos Zafer Bayramı
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı
15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü

Düğünlerimiz

Ülkemizde düğünler yapılırken coşkulu kutlamalar yapılmaktadır. Bölgeler arası farklılıklar görülse de genel hatlarıyla büyük benzerliklerle düğünler insanların eğlenceleri ile gerçekleştirilmektedir. Düğünlerde eş, dost ve akrabalar hep birlikte eğlenceler düzenler. Farklı şehirlerde olanlar bir araya gelir , birlik beraberlik duyguları güçlenir. Birbirini yıllardır görmeyen insanlar için büyük bir fırsat olur.

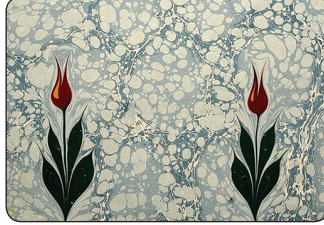
Aile büyüklerinizle konuşup onların düğünlerinde, diğer düğünlerden farklı olan hangi yöresel geleneklerin yapıldığını öğrenip sınıfta arkadaşlarınıza anlatınız.

El Sanatlarımız

Ülkemiz bulunduğu konum ve elverişli ortamı nedeniyle birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu medeniyetlerin her biri bulunduğu alana farklı yaşantılar bırakmıştır. Günümüzde ise eski medeniyetlerin bizlere bıraktığı eserlerin çoğu bizim el sanatlarımıza yansımıştır. Farklı bölgelerde farklı el sanatlarımız bulunmaktadır.

Halı Dokuyanlar

Ebru Sanatı

Çanak Çömlek Yapanlar

Çeşmi Bülbül

Halk Oyunlarımız

Okulda halk oyunları ekibine seçildim, fakat hangi oyunu oynayacağımızı ve oyunu yapıp yapamayacağımızı bilmiyorum. Seçmelerden önce babamla beraber ülkemizde hangi oyunların olduğuna baktık. Sonuç beni çok şaşırttı. Her bölgede farklı halk oyunları varmış, hatta bazı bölgelerde birbirinden farklı birkaç oyun var.

Türkülerimiz

Toplumsal sorunları, hasret, sevgi, hüznün ve mutluluk gibi konuları sanatsal yollarla anlatırız. Halkın ortak sesiyiz. Kimi zaman mutluluk verir, kimi zaman hüznülendiririz. Ama bilinmesi gereken en önemli şey, yazılan her türkünün gerçek bir hikayesi olduğudur.

Türkü, Türk'e ait anlamına gelir.

Yemeklerimiz

Ülkemizin her şehrinde farklı yemekler yapılmaktadır. Bu farklılığın sebebi zengin kültürel yapımızdır. Farklı yerlerdeki iklim özellikleri, ekonomik faaliyetler yemeklerin çeşitli olmasında büyük bir etkidir. Doğu Anadolu Bölgesi'nde büyük baş hayvancılığın yaygın olması, et yemeklerinin, Ege Bölgesi'nde ise sebze üretiminin yaygınlığı sebze yemeklerinin yapılmasına neden olmuştur.

Kebap

Künefe

Mantı

Tantuni

Kültürel Değişim, Süreklilik ve Etkileşim

Kültürel Değişim: Zaman içerisinde değişen yaşam koşullarına bağlı olarak kültürel unsurlardaki değişime denir.

Eskiden bayramlarda insanlar köylerine gider, bütün akrabalar bir arada bayramı kutlardı. Günümüzde ise iş yoğunluğu nedeniyle, bayramı tatil fırsatına çevirenler turistik yerlere gidiyor.

Kültürel Süreklilik: Değişen zamana rağmen kültürel unsurlarda hiçbir değişikliğin olmamasına denir.

Türk kültüründe aile büyüklerine saygı her zaman önemini korumaktadır. Yapılacak bir işte önce aile büyüklerinin fikri alınır, ona göre karar verilir.

Kültürel Etkileşim: Küresel dünyada bütün ülkeler birbirinden etkilenmektedir. Bu durum kültürlerin de birbirinden etkilenmesine neden olmaktadır.

Türk yemeklerinin lezzeti tüm dünya tarafından bilinirken, günümüzde iş temposunun yoğunluğu nedeniyle insanlar daha hızlı hazırlanıp yenebilecek hamburger tarzı yemekleri tercih edilebilmektedir.

Örnek Soru - 4

Süleymaniye Camii, 1551 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın isteği ile yapımına başlanıp 1558 yılında tamamlanmıştır. Dönemin en yetenekli mimarlarından olan Mimar Sinan tarafından inşa edilen yapı, İstanbul'un Eminönü semtindeki nadide eserler içerisinde yer alır. Klasik Osmanlı mimarisi tarzında yapılan eserde medrese, hastane, hamam, kütüphane ve aşevi gibi birçok tarihi yapı bulunmaktadır. Eserin yapımının bu kadar uzun sürmesinin en önemli sebebi, Mimar Sinan'ın bir camide olması gereken en iyi akustik sesi ayarlamaya çalışmasıdır. Bu ayarlamalar sırasında cami içerisinde nargile sesini kullanmıştır. Bu durumu yanlış anlayan çevreler kendisini, camide nargile içmekle suçlamış olsalar da, Kanuni Sultan Süleyman kendisiyle görüştüğünden sonra Mimar Sinan'a hak vermiştir.

Süleymaniye Camii ile ilgili verilen metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Süleymaniye Camii, Osmanlı mimarisinin özelliklerini yansıtan ihtişamlı bir yapıya sahiptir.
- B) Süleymaniye Camii, ülke içerisinde gelen turistlerin olduğu kadar, yurtdışından gelen turistlerin de dikkatini çeken önemli bir doğal varlığımızdır.
- C) Caminin mimari yapısı sadece ibadethane olarak tasarlanmamıştır.
- D) Mimar Sinan yaptığı bu eserde her şeyin kusursuz olması için uzun yıllar çalışmıştır.

Sen Çöz - 4

Örnek Soru

Anadolu toprakları çok geniş coğrafyaya sahip olmamasına rağmen, her noktasında farklı bir kültürel öğeye rastlanmaktadır. Yedi farklı bölgeye ayrılan bu coğrafyanın, her bölgesinde farklı kültürel değerler yaşatılmaktadır. Halk oyunları, yemekleri, gelenek ve görenekleri, türküleri çeşitlilikler göstermektedir.

Anadolu topraklarında yaşayan herkesin Türk milletine mensup insanlar olmasına rağmen, birbirine çok yakın alanlarda farklı kültürel değerlerin oluşmasının sebebi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Anadolu topraklarına farklı zamanlarda göç eden insanların kendi kültürlerini bu bölgelerde yaşatma arzusu
- B) Komşu ülkelerin kültürel değerlerini öğrenen insanların bu bölgelerde aynı kültürü yaşatmak istemeleri
- C) Anadolu'nun konumu nedeniyle bu bölgede yaşamış olan milletlerin bazı kültürel özelliklerinin günümüzde de yaşatılması
- D) Teknoloji çağında insanların dünyanın farklı noktalarında oluşan kültürel değerleri öğrenmeleri

Biz Çözdük

Anadolu verimli toprakları, uygun iklimi ve korunaklı yapısı nedeniyle, tarihin her döneminde farklı milletlere ev sahipliği yapmıştır. Bu bölgede yaşayan her millet kendi kültüründen bazı değerleri bu topraklara değer olarak bırakmıştır. Bu nedenle Anadolu'nun her köşesinde farklı kültürel değerlere rastlanmaktadır. Cevap C seçeneğidir.

Örnek Soru

Son yıllarda ülkemize, komşumuz olan Suriye'den milyonlarca insan göç etmek zorunda kalmıştır. Ülkelerinde yaşanan savaş nedeniyle, doğup büyüdüğü toprakları terk etmek zorunda kalan vatandaşlar, ülkemize sığınarak burada yaşamlarına devam ettiler. Bizim topraklarımızı kendi vatanları olarak kabul ettiler ve ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli işlerde çalışmaya başladılar. Geçen yıllar, Türk vatandaşlarıyla, Suriyeli vatandaşların birbiriyle kaynaşmasını sağladı. Bu topraklarda yaşamaya başlayan Suriyeliler, Türk komşularına kendi yemeklerini, adetlerini, Türkler de onlara kendi kültürlerini öğretmeye başladı. Aradan geçen yıllar sonucunda iki farklı milletten olan vatandaşlar, birbirleriyle kaynaşarak huzur içinde yaşamaya devam ettiler.

Savaş sonucunda Türkiye'ye gelen Suriyeli vatandaşların hayatlarında meydana gelen değişim aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Kültürel etkileşim
- B) Kültürel değişim
- C) Kültürel süreklilik
- D) Kültürel yozlaşma

Biz Çözdük

Ülkelerin birbirinin yaşantısından etkilenerek, kendi kültürlerini bırakmadan, kültürlerinde yenilikler yapmalarına kültürel etkileşim denir. Suriyeli vatandaşlar da Türk kültüründen etkilenerek, kendi kültürlerinde bazı yenilikler yapmışlardır. Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

Etkinlik - 7

Aşağıda verilen ifadelerin hangi uygarlıklarla ilgili olduklarını işaretleyiniz.

		Anadolu Medeniyeti	Mezopotamya Medeniyeti
a.	Ay yılı esasına dayalı, ay takvimini yapmışlardır.		
b.	Parayı icat ederek, takas usulüne son verdiler.		
c.	Anal adını verdikleri yıllıkları yazmaları, tarih yazıcılığını başlatmıştır.		
d.	Haberleşmeye verdikleri önem nedeniyle, posta memurlarını görevlendirdiler.		
e.	Yazıyı icat ederek, tarihi devirlerin başlamasını sağladılar.		
f.	Bilim ve özgür düşünceye verdikleri destek nedeniyle, önemli bilim insanları yetiştirdiler.		
g.	Tarihte bilinen ilk kütüphaneyi kurdular.		
h.	Dünyanın yedi harikası içerisinde yer alan Asma Bahçeleri'ni ve Kule'lerini yaptılar.		
ı.	Kısasa kısas uygulaması ile çok sert kanunlar yaptılar.		
i.	Fibula adı verilen çengelli iğneyi yaptılar.		
j.	Tarımın en önemli geçim kaynağı olması nedeniyle, öküz öldürenin cezası ölümdü.		
k.	Yaptıkları Zigguratları, gözlemevi, okul ve depo olarak kullandılar.		
l.	Kral Yolu'nu inşa ederek Mezopotamya ve Anadolu arasındaki ticaret bağlantısını sağladılar.		

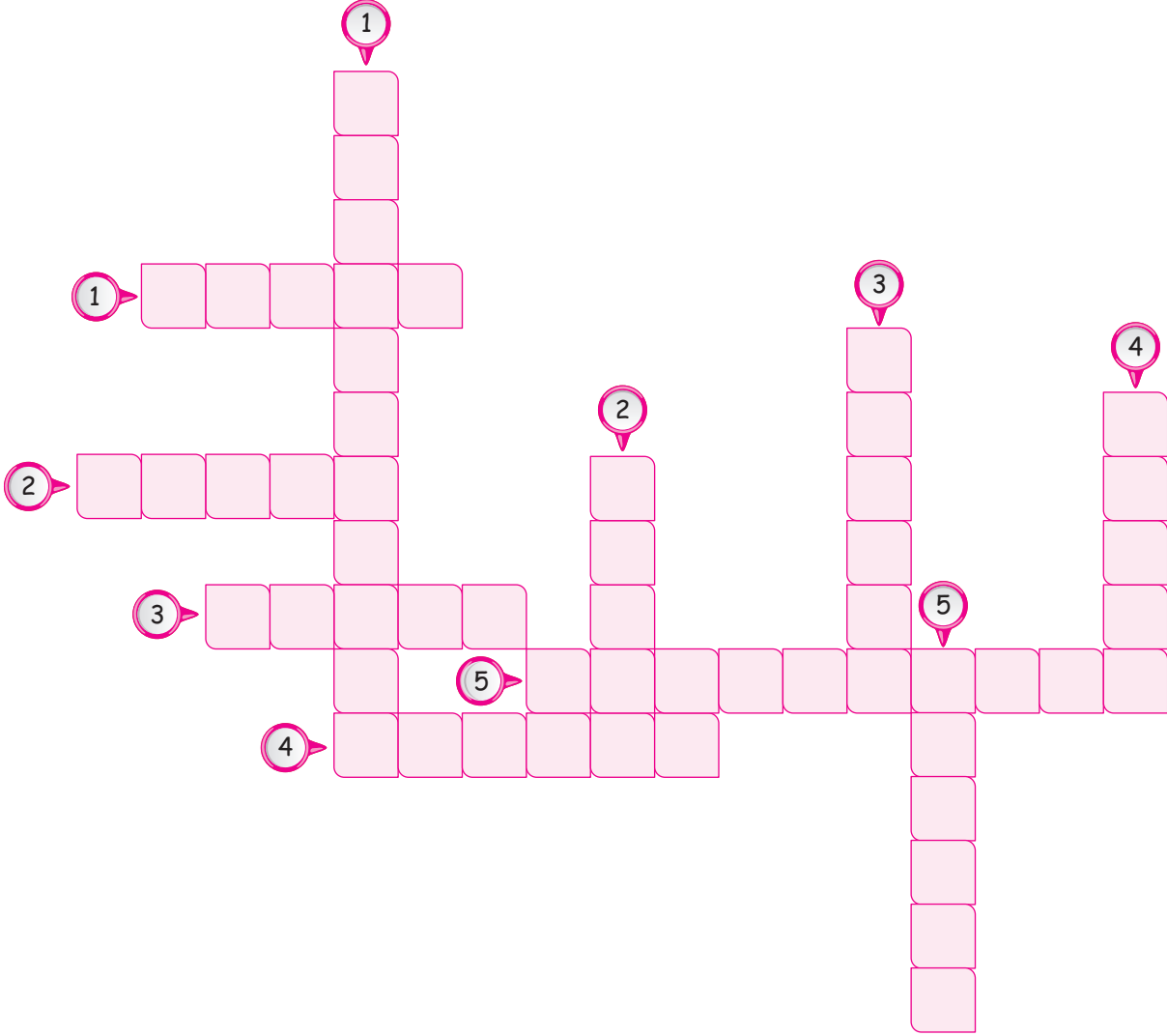
Etkinlik - 8

Aşağıdaki cümlelerde doğru olanları ✓, yanlış olanları ✗ ile işaretleyiniz.

			
		Doğru	Yanlış
a.	Toplumların gelenek ve göreneklerine göre kendiliğinden oluşan kültürel değerler hiçbir nedenle değişime uğramaz.		
b.	Tıp biliminin kurucusu olarak bilinen kişi Tales'tir.		
c.	İyonlar, Fenikelilerden öğrendikleri alfabeyi geliştirerek günümüzdeki Latin alfabesinin oluşumu sağladılar.		
d.	Tarihteki ilk yazılı antlaşma Lidyalılar ile Hititler arasında yapılan Kadeş Antlaşması'dır.		
e.	Eski zamanlarda insanlar tarafından yapıp günümüze kadar ulaşan değerlere doğal varlıklar denir.		
f.	Ramazan ve Kurban Bayramı, kültürel değerlerimizi yansıtan milli bayramlarımız arasında yer alır.		
g.	Hora oyunu ülkemizde Tekirdağ ve çevresinde oynanan halk oyunlarımız arasında yer alır.		
h.	Asurlar, medeniyetlerini kurdukları bölgede tarım yaparak, çevrelerindeki medeniyetlerin tarımsal ihtiyaçlarını karşılamışlardır.		
ı.	Kibele, Friglerin bereket tanrıçası olarak bilinir ve en büyük tanrıça olarak kabul edilir.		
i.	Sümerler yazıyı bularak tarihi devirlerin başlamasını sağlamışlardır.		
j.	Ülkemizde bulunan tarihi eserler Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından korunmaktadır.		
k.	Sümerlerin tıp bilimi ile uğraştıklarının kanıtı yaptıkları zigguratlardır.		

Etkinlik - 9

Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

	Yukarıdan Aşağıya		Soldan Sağa
1.	Doğada zamanla kendiğilinden oluşan güzelliklere denir.	1.	Friglerin kulaklarıyla ünlü olmuş en önemli hükümdarıdır.
2.	Asma bahçeleri ve Hammurabi Kanunları ile dünyaca tanınan medeniyettir.	2.	Urartuların başkentidir.
3.	Friglerin kıyafetlerinde kullandıkları çengelli iğnenin adıdır.	3.	İyonların oluşturdukları şehirlere verdikleri isimdir.
4.	Kayseri'ye ait yöresel yemeğimizeştir.	4.	Friglerin, toprak ve bereket tanrıçası olarak belirledikleri, en önemli tanrılarıdır.
5.	Ege Bölgesi'ne ait yöresel halk oyunumuzdur.	5.	Sümerlerin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturdukları yazıdır.

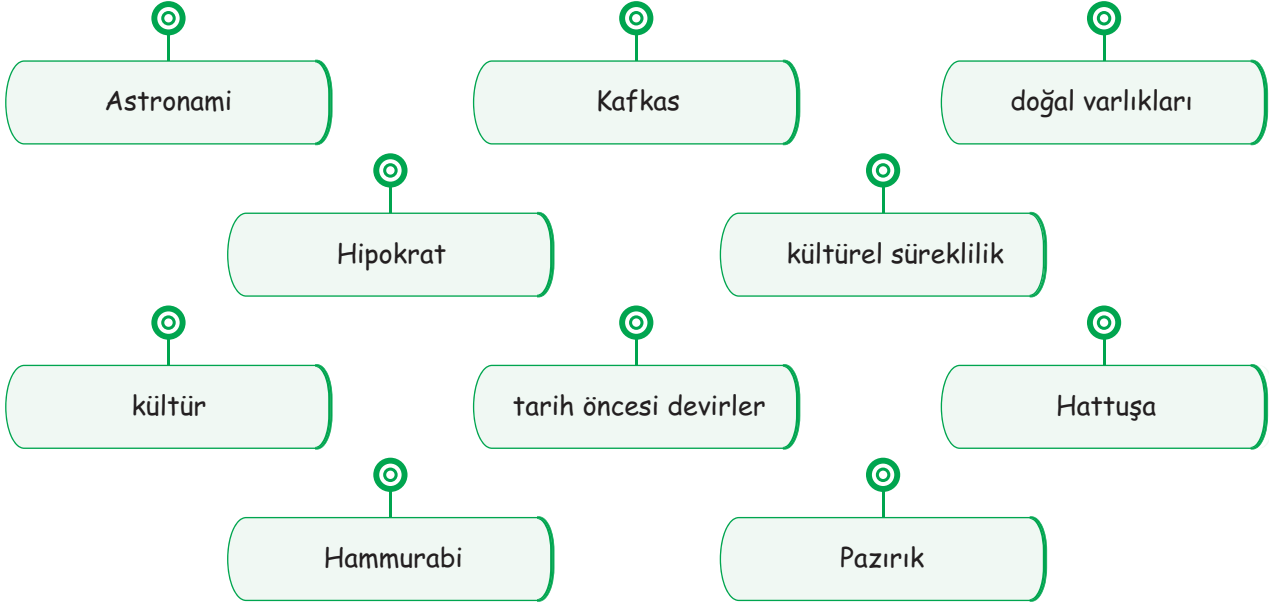
Etkinlik - 10

Aşağıda verilen bilgileri okuyup karşlarına hangi medeniyet ile ilgili olduğunu yazınız.

a.	Anadolu'dan Mezopotamya'ya kadar uzanan Kral Yolu'nu yaptılar.	
b.	Anadolu'da ticaret yaparak, Anadolu insanını yazı ile tanıştırdılar.	
c.	Ziggurat adını verdikleri tapınakları yapıp astronomi ile uğraştılar.	
d.	Oluşturdukları Asma Bahçeleri ile dünyaya isimlerini duyurdular.	
e.	Tarihte bilinen ilk yazılı antlaşmayı imzaladılar.	
f.	Kralları için yaptıkları kaya mezarlarının içine krallarını eşyaları ile birlikte gömdüler.	
g.	Tarıma verdikleri önemi göstermek için tarımsal ürünleri koruyan çok sert kanunlar yaptılar.	
h.	Fenike alfabesini geliştirerek, Latin alfabesinin temellerini attılar.	
ı.	Başkentlerini Tuşpa'da kurarak, çok güçlü kaleler yaptılar.	
i.	Ninova şehrinde dünyanın ilk kütüphanesini kurdular.	
j.	Yazıyı icat ederek tarihi çağların başlamasını sağladılar.	
k.	Anal adını verdikleri yıllıklarla, tanrılarına hesap verdiler.	
l.	Efes, Milet ve Foça gibi şehirleri oluşturup, denizcilikle uğraştılar.	
m.	Tekerleği icat ederek ulaşım konusunda önemli gelişmelere öncülük ettiler.	

Etkinlik - 11

Aşağıda verilen cümlelerdeki boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle doldurunuz.

1. Yazının kullanılmasından önceki dönemlere denir.
2. Babillerin, kendi adıyla çıkardığı kanunlarla tanınan kralı'dir.
3. Toplumda nesilden nesile aktarılan, gelenek, görenek, inanış ve sanat varlıklarının tümüne denir.
4. Dünya üzerindeki en eski halılardan biri olan halısı 2300 yaşındadır.
5. Halk oyunlarımız arasında bulunan oyunu Kuzeydoğu Anadolu'da oynanır.
6. Bir milletin kültüründe zamanla hiç bir değişim olmamasına denir.
7. Uludağ ülkemizin en tanınmış arasında yer alır.
8. Anadolu topraklarında kurulan ve merkezi olan Hititler, sınırlarını çok geniş alanlara ulaştırmıştır.
9. İyon medeniyetinin özgür düşünce sistemi içerisinde yetişen tıp biliminin kurucusu olarak bilinmektedir.
10. Sümerlerin gözlemevi kurup, ay takvimini icat etmeleri bilimi ile uğraştıklarının kanıtıdır.

Etkinlik - 12

Aşağıda verilen bilgileri ilgili oldukları kavramla eşleştiriniz.

Eski uygarlıklar tarafından yapılan kalıntı ve yapılara verilen genel addır.

1 Gordion

Nesilden nesile aktarılan gelenek, görenek ve yaşantıların tümüne denir.

2 Doğal varlık

Karadeniz Bölgesi'ne ait olan yöresel halk oyunudur.

3 Mezopotamya

Kültürel değerlerin zamanla farklılık göstermesine denir.

4 Tarihi eser

Zaman içerisinde kendiliğinden oluşan doğa unsurlarına denir.

5 Horon

Ankara'nın Polatlı şehrinde kurulan Friglerin başkentidir.

6 Kültür

Tarihte bilinen ilk yazılı antlaşmadır.

7 Kültürel değişim

Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye verilen addır.

8 Kadeş

1. Anadolu medeniyetlerinden olan Hititler, Mezopotamya medeniyetlerinden öğrendikleri yazıyı kullanarak tarihi devirlere geçmişlerdir. Yazının kullanımının yaygınlaşması ile Mısırlılarla, tarihin ilk yazılı antlaşması olan Kadeş Antlaşmasını imzalamışlardır.

Verilen metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sümerler ve Hititler yaptıkları antlaşmalarla siyasi ortaklık kurmuşlardır.
B) Anadolu'da kurulan ilk merkezi krallık Hititlerdir.
C) Medeniyetler arasında etkileşim bulunmaktadır.
D) Mezopotamya medeniyetleri teknolojik konularda ileri seviyedelerdir.

2. M.Ö.3200 yılı "Tarihi Devirler" in başlangıcı, İsa'nın doğumu ise "Milat" olarak kabul edilir. Tarihi kaynaklarda M.Ö.3200 yılı öncesine ait çok fazla bilgi yokken, bu tarihten sonrası hemen hemen tüm ayrıntılarıyla bilinmektedir.

Tarihi devirlerin günümüzde daha iyi bilinmesi aşağıdaki olayların hangisinin sonucudur?

- A) Kalıcı eserlerin bu dönemde yapılması
B) Çivi yazısının bulunması
C) Mağaralarda bulunan resimlerin çözülebilmesi
D) Medeniyetler arası etkileşimin bu dönemde artması

3.

Friglerin çıkardıkları kanunlar arasında yer alan "öküz öldürenin ve saban kıranın cezası ölümdür" maddesi en önemli maddeler arasında sayılırdı.

Verilen maddeye göre Frigler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Frigler anayasal düzene geçerek toplum hayatını şekillendirmişlerdir.
B) Frigler için tarım, en önemli geçim kaynağıdır.
C) Frigler, ticaret yaparak diğer medeniyetlerle etkileşim kurmuşlardır.
D) Frigler hayvan haklarını koruyan yasalar çıkarmışlardır.

4. Hititler tanrılarına hesap vermek amacıyla her yıl olan olayları, olumlu ya da olumsuz tüm gelişmeleri anal adını verdikleri yıllıklara yazarlardı.

Metinde verilenlere bakıldığında Hititlerin analları yazmaları aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Tarafsız tarih yazıcılığının başlamasına
B) Bilimsel bilginin ilerlemesine
C) Yazının diğer medeniyetler tarafından öğrenilmesine
D) Çok tanrılı dine inanışın yayılmasına

5.

Sümerler zigguratları tapınak olarak inşa etmişlerdir. Yapılan bu mimari zamanla okul, gözlemevi ve rasathane olarak kullanılmıştır.

Zigguratlar ile ilgili verilen bilgilere bakarak, aşağıdaki alanların hangisinde kullanıldığı söylenemez?

- A) Dini alanda
- B) Siyasi alanda
- C) Eğitim alanında
- D) Astronomi alanında

6. I. Başkentleri surlarla çevrili Hattuşa şehridir.
 II. Tarihin bilinen ilk yazılı antlaşmasını Lidyalılarla imzalamışlardır.
 III. Yaptıkları mimari eserlerde kalıcı malzemeler kullandıkları için, eserleri günümüze kadar ulaşmıştır.

Yukarıda Hititlerle ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

7.

Bütün medeniyetler buldukları bölgelerin coğrafi koşullarına uyum sağlayıp, ekonomik ve kültürel yapılarını bu duruma göre belirlemek zorundadırlar.

Medeniyetlerle ilgili böyle bir açıklama yapan öğretmen, aşağıdaki ifadelerden hangisini bu cümlesine kanıt olarak gösteremez?

- A) Asurlular verimsiz topraklarda buldukları için, ticarete yönelmişlerdir.
- B) Hititler su ihtiyaçları için taştan barajlar yapmışlardır.
- C) Urartular, yaşadıkları alanın kayalık olması nedeniyle taş oymacılığında gelişmişlerdir.
- D) Lidyalılar yaptıkları Kral Yolu ile ticaret yapmışlardır.

8. İyonların bilim, sanat, tıp, astronomi ve felsefe alanlarında diğer medeniyetlerden daha ileri olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomilerinin iyi olması nedeniyle, özgür düşünce ortamının oluşması.
- B) Bilim insanlarının İyonya'daki coğrafi koşullar nedeniyle bu bölgeye yerleşmeleri.
- C) İyon kralının bilime önem vermesi.
- D) Anadolu kültürünün bilimsel gelişmeye uygun olması.

TEST 4

1. 2018 yılında Türkiye'ye 48 milyon, 2019 yılında 45 milyon turist gelmiştir. Ülkemize bu kadar turist gelmesi tarihi ve doğal varlıklarımızın sayısının fazlalığına bağlıdır.

Aşağıdaki görsellere bakıldığında hangisinin yapı bakımından diğerlerinden farklı olduğunu söyleyebiliriz?

2. I. İnsan eli değmeden doğada kendiliğinden oluşan varlıklara tarihi nesne denir.
II. Ülkemizdeki tarihi eserler Kültür ve Turizm Bakanlığının koruması altındadır.
III. Doğal ve tarihi varlıklar bir ülkedeki turizm faaliyetlerinin artmasına neden olur.

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) I ve III

3.

Tarihi nesne, eski zamanlarda insanların kullandığı taşınabilir eserlere denir. Şimdi herkes bir tane tarihi nesne söylesin bakalım.

Öğretmenin sorusuna aşağıdaki öğrencilerden hangisi yanlış cevap vermiştir?

- A) Hz. Ömer'in Kılıcı
- B) Friglerden kalma tarım aleti
- C) Selçukluların yaptığı medrese
- D) Hititlerden kalma anal kitabı

4. Aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

Doğal Varlık	Tarihi Varlık
A) Van gölü	Nemrut
B) Ballica Mağarası	Mevlana Türbesi
C) Kız Kulesi	Manyas Kuş Cenneti
D) Uludağ	Harran Evleri

5.

Türküler, ömrümü adadığım türküler. Her kelimesinde dinleyenleri başka bir anıya götüren türküler. O türküler ki yaşamışlıkları anlatır, toplumsal sorunları dile getirir. Türkün özünü, kültürünü tüm dünyaya anlatır.

Neşet Ertaş'ın sözlerine bakılarak türkülerle ilgili aşağıdakilerden hangisinin söylenmesi doğru değildir?

- A) Türküler, Türk toplumuna ait kültürel özellikleri yansıtır.
- B) Türkülerin hepsinde yaşamış bir hikeye vardır.
- C) Türküler, bizim dertlerimizi dile getiren sanatsal öğelerdir.
- D) Türküler her sanatçının dile getiremeyeceği özel bir sanattır.

6. Dini ve millî bayramlar, bir milletin kültüründeki temel unsurlardan birisidir. Bayramlar toplum içerisindeki birlik ve beraberlik duygusunun pekişmesini sağlar, insanlar arasındaki bağları güçlendirir.

Aşağıdaki bayramlardan hangisi diğerlerine göre farklıdır?

- A) 30 Ağustos Zafer Bayramı
- B) 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- C) Nevruz Bayramı
- D) 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

7. Mert ile Leyla üç yıllık beraberlikleri sonunda, evlenmeye karar verdiler. Mert Rizeli, Leyla ise Tekirdağlıdır. Düğün salonu tutulduktan sonra, davetiyeler dağıtılıp misafirler düğüne davet edildi.

Leyla ile Mert'in düğünü düşünülüğünde aşağıdakilerden hangisi yanlış olur?

- A) Leyla'nın ailesi düğün yemeğinde mutlaka köftenin de olmasını istemiştir.
- B) Mert, ilk dansın ardından ailesi ile birlikte halay çekmiştir.
- C) Düğünde kız tarafı birkaç kez hora oyununu oynamıştır.
- D) Gelinin İzmir'den gelen arkadaşlarının zeybek oyunu herkesin beğenisini kazanmıştır.

ÇİTA YAYINLARI

8.

Bir toplumda nesilden nesile aktarılan, gelenek, görenek, inanış, düşünce ve sanat varlıklarının tümüne kültür denir.

Aşağıdaki kültürle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kültürel değerler zamanla değişiklik gösterebilir.
- B) Aynı ülke içerisinde farklı bölgelerde kültürel farklılıklar görülebilir.
- C) Kültürel değerlerin oluşması için zamana ihtiyaç vardır.
- D) Kültürel değişimler toplumların geçmişini kaybetmesine neden olur.

ÖDEV - 2

1. Aşağıda verilen tabloyu doldurunuz.

Mezopotamya Uygarlıkları	Anadolu Uygarlıkları

2.

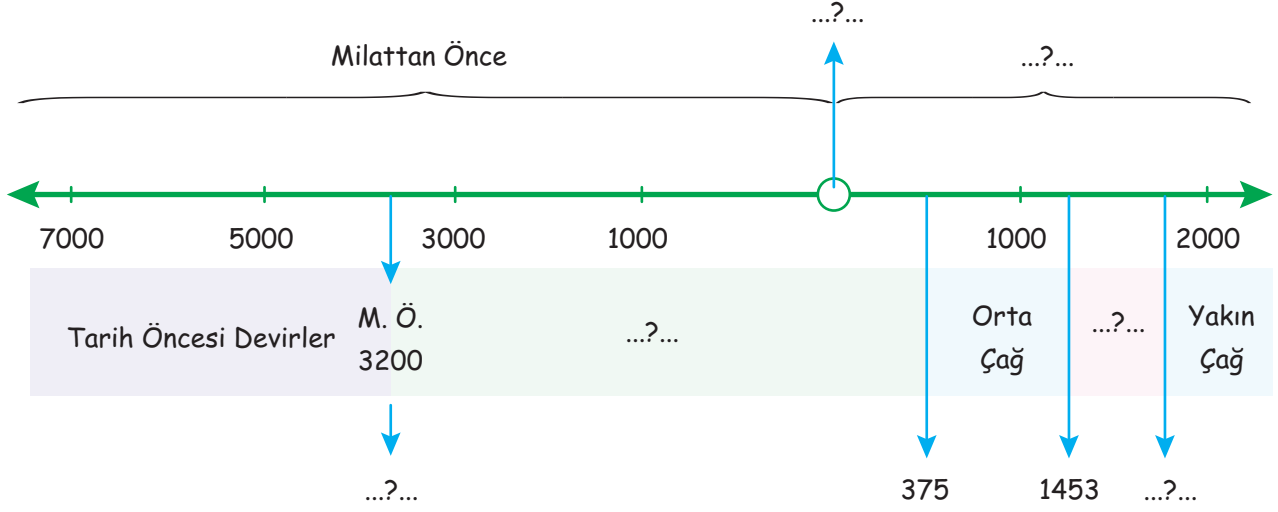
Urartular, kralları için yaptıkları mezarları oda şeklinde yaparlar ve içerisine kralın eşyalarını da gömerlerdi. Bu durumun nedenini açıklayarak yazınız.

→

-
-
-
-
-

ÖDEV - 2

3. Verilen tarih şeridindeki boşlukları doldurunuz

4.

Sümerlerin yaptıkları zigguratların kullanım amaçlarını ve bu kullanım amaçlarının hangi gelişmelere neden olduğunu yazınız.

Kullanım Amacı

Gelişme

-
-
-
-
-

-
-
-
-
-

ÖDEV - 3

1. Aşağıda verilen tablodaki boş bırakılan yerleri doldurunuz.

Ülkemizdeki Doğal Varlıklar

1.
2.
3.
4.
5.

Ülkemizdeki Tarihi Eserler

1.
2.
3.
4.
5.

2. Verilen kavramları açıklayarak, birer tane örnek veriniz.

Tarihi Mekan

.....
.....

Tarihi Yapı

.....
.....

Tarihi Nesne

.....
.....

3. Kültürel değerlerimizden olan halk oyunları bölgeden bölgeye değişiklik göstermektedir. Aşağıda verilen halk oyunlarının altına hangi bölgeye ait olduklarını yazınız.

Zeybek Oyunu

.....

Bar Oyunu

.....

Horon Oyunu

.....

Kafkas Oyunu

.....

Halay Oyunu

.....

Kaşık Oyunu

.....

ÖDEV - 3

4. Aşağıda verilen doğal varlıkları ve tarihi nesnelere ilgili yerlere işaretleyiniz.

1. Peri Bacaları

2. Ayder Yaylası

3. Sümela Manastırı

4. Pamukkale

5. Rumeli Hisarı

6. Manyas Kuş Cenneti

7. Ayasofya Camii

8. Uzungöl

9. Balıklı Göl

Tarihi Eser

Doğal Varlık

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Belediye ekipleri, duruma erken müdahale edemezdi. Yağmurun yağmasıyla birlikte, bir çok iş yeri su baskınına maruz kalabilirdi. Yere yakın olan evler su altında kalabilirdi. Yolların suyla kapanması ile de trafik sorunları yaşanabilirdi. Bu sorun bir çok kazaya, can ve mal kayıplarına neden olabilirdi.

Fabrikamız Açıldı

Nedenleri

- ◆ Şehirdeki iş imkanlarının yetersiz olması
- ◆ Şehrin ulaşım imkanlarının elverişli olması
- ◆ İş gücü istihdamının yeterli olması

Sonuçları

- ◆ İnsanlar iş sahibi oldu
- ◆ Şehrin artan nüfusu, trafik ve konut sorununu oluşturdu
- ◆ Şehirde çevresel sorunlar oluştu

TARİHE YOLCULUK NASIL YAPILIR?

Yazının icadı ile birlikte, tarih çağları başladı. Çünkü insanlar, artık neler yaşadıklarını, neler yaptıklarını yazabiliyorlardı. Tarih öncesi devirlerle ilgili pek fazla bilgiye ulaşamazken, yazının icadı ile tarihi bilgilere net olarak ulaşılabilirdi.

Mezopotamya Medeniyetleri

Hayvanların evcilleştirilmesi ile birlikte, insanlar hayvanların gücünden faydalanmaya başladılar. Tarımsal alanların ekilmesinde, eşyaların farklı alanlara taşınmasında hayvanlar insanlara büyük kolaylık sağladı.

Asurlular

Asurluların, ticaret yaparken Anadolu halkına yazıyı öğretmeleri ile birlikte Anadolu'da tarihi devirler başladı. Yazı ile birlikte ticaret daha kolay yapılmaya başladı. Anadolu ve diğer medeniyetler arasındaki etkileşim daha da arttı. Gelecek nesillere bırakılan eserler içerisinde, yazılı kaynakların olması bu medeniyet ile ilgili kesin bilgilere ulaşılmasını sağladı.

Hititler

Hititlerin anaları tanrılarına yazmaları, yazdıkları bilgilerin doğru olduğunu kanıtlamaktadır. Bu durum tarihte yaşanan olayların doğru bir biçimde günümüzde aktarılmasını sağlamıştır.

Lidyalılar

1. Lidyalılar parayı bulduktan sonra, yaptıkları ticari faaliyetlerde daha fazla başarılı oldular. Ticareti kolaylaştırdılar.
2. Paranın bulunması ile insanlar ellerindeki paranın karşılığı ile ürün almaya başladılar. Eskiden üretim yapmadan ürün alamazken, para ile ellerinde ürün olmasına gerek kalmadı.

Ülkemizin Güzellikleri

Türkiye, bulunduğu konum nedeniyle geçmişte bir çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu nedenle tarihi güzellikleri oldukça fazladır.

Ülkemizin matematik konumu nedeniyle sıcak bölgeleri bulunmaktadır. Bulunan sıcak bölgelerdeki denizlerin varlığı, yaz turizminin aranan ülkesi olmamızı sağlamıştır. Ayrıca kış mevsiminde, kayak tesislerimiz, bir çok turistin ilgisini çekmektedir.

Doğal Varlık

1. Doğal varlıklar, insanların gezip görebileceği, şehir hayatından sıkıldıklarında, dinlenip, huzuru buldukları alanlardır.
2. İnsanlar, kendi rahatları ve ekonomik kazanç elde etme arzuları nedeniyle, doğal çevreye zarar verebilmektedir. Bilinçsiz insanların doğaya bıraktıkları atıklar, o bölgenin kullanılamaz hâle gelmesine neden olabilmektedir.
3. Bazı piknik alanlarında, insanlar çöplerini etrafa bıraktıkları için piknik alanı kullanılamaz hâle gelebiliyor.

Beraber Yapalım - 1

1. Bizans İmparatorluğu bu fethi engelleyebilirdi, Hristiyan dünyasında çok saygın bir güç hâline dönüşebilirdi. Osmanlı Devleti'nde ise Fatih'e karşı olanlar onun tahttan inmesini isteyip, iç karışıklıkların çıkmasına neden olabiliyorlardı.
2. Bizans, İstanbul'u da kaybedince, elindeki son toprak parçasından da oldu ve tarihten silinmek zorunda kaldı.
3. İstanbul'un fethedilmesiyle Avrupa'ya kaçan bilim insanları, orada Anadolu'daki bilimsel çalışmaları ve kültürel değerleri öğretmeye başladılar. Bu nedenle fetih olmasaydı, Avrupa o karanlık döneminden kurtulamayacak ve gelişemeyecekti.

Beraber Yapalım - 2

1. Neden	2. Neden	3. Sonuç
4. Sonuç	5. Neden	6. Sonuç
7. Sonuç		

Beraber Yapalım - 3

1. Sınıf, Öğrenci, Derslere katılmak
2. Yemekhane, Aşçı, İnsanların beğenecekleri yemekler hazırlamak
3. Atletizm, Koşucu, Yarışlarda rakiplerini geçerek başarılı olmak
4. Futbo, Koşucu, Takımın gol yemesini engellemek
5. Tiyatro, Oyuncu, Kendisine verilen rolü gerçekleştirmek

Beraber Yapalım - 4

1. Sümerlerin bulduğu Ay Yılı esaslı takvimin geçerliliği hâla devam etmektedir. Sümerler o dönemde günümüze ışık tutan bilimsel çalışmalar yapmışlardır.
2. Asurlular eğitime ve kültürel çalışmalara önem vermişlerdir.
3. Eşinin geldiği yerde bulunan yeşil alanlara duyduğu özlem nedeniyle, asma bahçelerinin yapılmasını istemiştir.

Beraber Yapalım - 5

Ankara Kalesi, bulunduğum şehirdeki en önemli tarihi mekanlardan biridir. Bulunduğu konum itibarıyla, Ankara'ya hakim bir görüntüsü var. Kalenin mimari yapısı oldukça zor yapıldığını gösteriyor. Üzerine çıktığınızda şehrin hemen hemen her yerini görebiliyorsunuz.

Sen Çöz

1. C	2. D
3. C	4. B

Etkinlik - 1

Doğuştan Sahip Olduğumuz Rol: b, c, g

Sonradan Sahip Olduğumuz Rol: a, d, e, f, h, i, i

Etkinlik - 2

Doğru: a, d, e, f, i, i

Yanlış: b, c, g, h, j, k

Etkinlik - 3

Yukarıdan Aşağı: 1. Çocuk Hakları, 2. UNICEF, 3. Hak, 4. Grup, 5. Yasama

Soldan Sağa: 1. Çocuk, 2. Sorumluluk, 3. Çok boyutluluk, 4. Rol, 5. Empati

Etkinlik - 4

Hak: c, e, f, i, k

Sorumluluk: a, b, d, g, h, i, j, l, m

Etkinlik - 5

1. Sonradan, 2. Kalabalık, 3. 18, 4. Aile, 5. Yaşama, 6. Çocuk Hakları Bildirgesi, 7. Sorumluluk, 8. Rolü, 9. Çok boyutluluk, 10. Sosyal bilgiler

Etkinlik - 6

Sorunlarımıza çözüm aramak için ilgili makamlara yazılan yazılara denir. (4 Dilekçe)

İlgi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü isler, hadiseler (6 Olay)

Bir olayın birden fazla neden ve sonucunun olmasına denir. (1 Çok boyutluluk)

Belirli amaçlar ve bunları gerçekleştirme amacıyla bir araya gelen insan topluluğuna denir. (8 Grup)

Herhangi bir grup içerisinde üstlendiğimiz görevlere denir. (7 Rol)

Kişilerin yetki alanlarına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesine denir. Her yıl 20 Kasım da kutlanan özel gündür. (3 Çocuk Hakları)

Birleşmiş Milletlere bağlı olarak çalışan ve çocuk haklarının dünyadaki en büyük savunuculuğunu yapan kuruluştur. (5 UNICEF)

Etkinlik - 7

Anadolu Medeniyeti: b, c, f, i, j, l

Mezopotamya Medeniyeti: a, d, e, g, h, i, k

Etkinlik - 8

Doğru: c, g, i, i, j

Yanlış: a, b, d, e, f, h, k

Etkinlik - 9

Yukarıdan Aşağı: 1. Doğal varlıklar, 2. Babil, 3. Fibula, 4. Manti, 5. Zeybek

Soldan Sağa: 1. Midaş, 2. Tuşpa, 3. Polis, 4. Kibele, 5. Çivi yazısı

Etkinlik - 10

a. Lidyalılar, b. Asurlular, c. Sümerler, d. Babiller, e. Hititler, f. Urartular, g. Frigler, h. İyonlar, i. Urartular, j. Asurlular, k. Sümerler, l. İyonlar, m. Sümerler, k. Hititler

Etkinlik - 11

1. Tarih öncesi devirler, 2. Hammurabi, 3. Kültür, 4. Pazırık, 5. Kafkas, 6. Kültürel süreklilik, 7. Doğal varlıklar, 8. Hattuşa, 9. Hipokrat, 10. Astronomi

Etkinlik - 12

Eski uygarlıklar tarafından yapılan kalıntı ve yapılar verilen genel addir. (4 Tarihi eser)

Nesilden nesile aktarılan gelenek, görenek ve yaşantıların tümüne denir. (6 Kültür)

Karadeniz Bölgesi'ne ait olan yöresel halk oyunudur. (5 Horon)

Kültürel değerlerin zamanla farklılık göstermesine denir. (7 kültürel değişim)

Zaman içerisinde kendiliğinden oluşan doğa unsurlarına denir. (2 Doğal Varlıklar)

Ankara'nın Polatlı şehrinde kurulan Friglerin başkentidir. (1 Gordion)

Tarihte bilinen ilk yazılı antlaşmadır. (8 Kadeş)

Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye verilen addir. (3 Mezopotamya)

ÖDEV - 1

1.

Nedenleri

Dere kenarlarına evlerin yapılması

Yağışın, aniden ve mevsim normallerinin üzerinde yağması

Belediyenin, bu tarz doğa olaylarına karşı önlem alması

Sonuçları

Can ve mal kayıplarının yaşanması

Yerleşim yerindeki kullanılamaz hâle gelen evlerin yeniden planlanıp tamirinin yapılması

İnsanların farklı yerlere göç etmesi

2.

a. Öğretmen, sunucu, eş, baba, arkadaş

b. Öğrencilerinin başarılı bireyler olmasını sağlamak, Özel günlerde sunuculuk yaparak okulun yüzü olmak. Eşine yardımcı olmak. Çocuklar ile ilgilenmek

3.

Yaşama hakkı

Eğitim hakkı

Sağlık hakkı

Barınma hakkı

Düşünce özgürlüğü

Din ve vicdan özgürlüğü

Bir aileye sahip olmak hakkı

Mahremiyet hakkı

Şiddetten korunma hakkı

Özel bakım ve destek hakkı

4.

Evdeki Sorumluluklarım

- * Odamı toplamak
- * Yemek hazırlanırken yardım etmek
- * Evcil hayvanlarını beslemek
- * Bitkileri sulamak

Okuldaki Sorumluluklarım

- * Sınıf ve okul eşyalarını korumak
- * Derslerde sessiz olmak
- * Arkadaşlarımla iyi anlaşmak
- * Öğretmenlerime saygılı olmak

ÖDEV - 2

1.

Mezopotamya Uygarlıkları: Sümerler, Babililer, Asurlular

Anadolu Uygarlıkları: Hititler, Frigler, Lidyalılar, İyonlar

2.

Urartular, bu dünya hayatı bittikten sonra yeni bir hayatın başladığına inandıkları için, krallarının mezarlarına yeni hayatında kullanması için eşyalarını da koyarlardı.

3.

İsa'nın Doğumu, Milattan sonra, Tarihi Devirler, Yeni Çağ, Yazının icadı

4.

Kullanım Amacı

- Tarımsal ürünleri saklamak için depo
- Eğitim yeri
- Gözlemevi

Gelişme

- Saklanan ürünlerin karışmaması için kullanılan işaretler yazının icadını sağladı.
- Sümerler eğitim alanı yaparak eğitim çalışmalarını hızlandırdı.
- Yapılan gözlemevi ile gökyüzü incelendi ve Güneş ile Ay hakkında çalışmalar yapıldı.

ÖDEV - 3

1.

Ülkemizdeki Doğal Varlıklar

1. Manavgat Şelalesi, 2. Van Gölü, 3. Manyas Kuş Cenneti, 4. Uzungöl, 5. Peribacaları

Ülkemizdeki Tarihi Eserler

1. Selimiye Camii, 2. Nemrut Dağı, 3. Ani Harabeleri, 4. Ayasofya, 5. Topkapı Sarayı

2.

Tarihi Mekan: Geçmişte yaşamış insan topluluklarının kalıntılarının bulunduğu yapı ve alanlara denir. Dolmabahçe Sarayı

Tarihi Yapı: Geçmişte inşa edilip günümüze kadar gelebilen yapılara denir. Selimiye Camii

Tarihi Nesne: Geçmişten kalan ve tarihi değer taşıyan eşyalardır. Madeni paralar

3.

Zeybek Oyunu: Ege Bölgesi

Horon Oyunu: Karadeniz Bölgesi

Halay Oyunu: Güneydoğu Anadolu Bölgesi

Bar Oyunu: Doğu Anadolu Bölgesi

Kafkas Oyunu: Doğu Anadolu Bölgesi

Kaşık Oyunu: İç Anadolu Bölgesi

4.

Tarihi Eser: 3, 5, 7, 9

Doğal Varlık: 1, 2, 4, 6, 8

Test 1	1. C	2. B	3. B	4. A
	5. D	6. B	7. D	8. C

Test 2	1. B	2. C	3. D	4. D	5. C
	6. D	7. A	8. B	9. D	

Test 3	1. C	2. B	3. B	4. A
	5. B	6. C	7. B	8. A

Test 4	1. D	2. B	3. C	4. C
	5. D	6. C	7. B	8. D

